

وزیر علوم: افزایش تولیدات داخلی از مصادیق اقتصاد مقاومتی در کشور است

دکتر جهانگیری: اقتصاد دانش بنیان باید جایگزین اقتصاد متکی به نفت شود

سخن سردبیر

«دانشگاه‌های کارآفرین از ایده تا عمل»

دکتر حسن خوش قلب

پژوهش زیر بنای توسعه پایدار در هر کشور و جامعه است و مفاهیم نوآوری، نوآوری، تولید محصول فناورانه، ایجاد ثروت و به تبع آن تولید اشتغال پایدار، اقتصاد پایدار، اقتدار ملی، عزت ملی هر کدام معلول پژوهش هستند.

با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید که یکی از مهم‌ترین خاستگاه‌های آن جامعه دانشگاهی می‌باشد، نگرش جدیدی در روش مدیریتی وزارتخانه علوم، تحقیقات و فناوری شکل گرفت و با وجود جابه‌جایی‌هایی در رأس هرم آن وزارت در طی کمتر از یک سال از شروع دولت، رویه مدیریتی آن با همان خطامشی کلی ترسیم شده ادامه یافت.

از اهداف اصلی و امید چه در رأس آن و چه در سطوح بالای مدیریتی وزارت علوم، تغییر فاز دانشگاه‌ها از آموزشی و پژوهشی به دانشگاه‌های مولد و کارآفرین بود که یک تغییر فاز جدی در سیستم آموزش عالی کشور محسوب می‌شود.

اساساً ایجاد دانشگاه‌های کارآفرین به خودی خود یک تغییر فاز تاکتیکی در نگرش حاکم بر دانشگاه‌ها، آن هم در سطوح میانی محسوب نمی‌شود که بتوان با بکار بردن ابزار جدید مدیریتی و تغییر در برخی اصول و سرمشق‌ها بتوان به این هدف دست یافت. بلکه این شعار یک تغییر استراتژی در سطح کلان و در اصول سیستم مدیریتی نظام آموزشی و پژوهشی می‌باشد که عمده تغییر آن، جابه‌جایی از ریل کمیت و کمی‌نگری به ریل کیفیت و نگرش کیفی گرایانه می‌باشد که چه بسا مشارکت سایر نهادها را نیز می‌طلبد.

همانند سایر کشورهای پیشرفته صنعتی، ستون اصلی که دانشگاه‌های کارآفرین و مولد متکی به آن می‌باشند شامل نوآوری، فناوری و تولید محصول فناورانه می‌باشد که لزوماً فناوری مورد نظر فناوری فیزیکی قابل لمس نبوده و ممکن است در علوم انسانی به یک روش فناورانه تعبیر شود که بتواند تغییر جدی در نوع و روش زندگی بشر ایجاد نماید. تشکیل و یا تغییر فاز به دانشگاه‌های کارآفرین مستلزم تهیه یک مدل جامع و قابل کاربرد در دانشگاه‌ها می‌باشد و تهیه این مدل در وزارت عتف و به طور جدی در معاونت پژوهش و فناوری در دستور کار قرار دارد ولی مطالعه و تفسیر هر یک از اجزای مدل نامبرده در این گفتار نمی‌گنجد و امید است در شماره‌های بعدی به آن پرداخته شود. همان‌طور که اشاره شد ابزار مورد نیاز چنین دانشگاه‌هایی وجود ساختارهایی نظیر پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد و واحدهای فناوری به عنوان بستر شکل گرفتن ایده‌ها، رشد و تعالی آن در ادامه تبدیل ایده به محصول می‌باشد که خوشبختانه حمایت از چنین مراکزی به طور قابل محسوسی از طرف مجموعه وزارت عتف در دستور کار قرار داشته و دارد. ابزارهای دیگر دانشگاه‌های مذکور که خوشبختانه پیشرفت‌های قابل توجه در تهیه، تشکیل و رشد آنها داشته است ایجاد دفاتر انتقال فناوری (Transfer Technology Office) TTO است که با هدف انتقال تجربیات فناورانه از صنعت، به دانشگاه در چندین دانشگاه ایجاد و راه‌اندازی شده است. از فعالیت‌های ارزشمند دیگر در همکاری شورای عالی عتف ایجاد مناطق ویژه علم و فناوری یا همان کریدورهای علم و فناوری بوده است که در چند استان راه‌اندازی آن در حال انجام است و خوشبختانه اهمیت آن برای دولتمردان نیز آشکار شده است تا جایی که به یکی از شعارهای اصلی دولت در استان‌هایی که این مناطق ایجاد شده اند تبدیل شده است.

یکی از شاخص‌های اصلی در رتبه بندی دانشگاه‌های پیشرفته میزان تولید ثروت و اشتغال توسط فارغ‌التحصیلان و یا شرکت‌های ایجاد شده توسط آنهاست می‌باشد. طبق برخی گزارش‌ها میزان درآمد شرکت‌های دانشگاهی در یک دانشگاه، بسیار بالاتر از خیلی از

ادامه در صفحه ۶

رییس جمهور اسلامی ایران از شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان بازدید کرد

نانوپاک از شرکت نانوتار پاک، نشانگرهای شیمیایی و زیستی فرایند استرالیزاسیون از شرکت روشن رای سپاهان دیدن کردند و همچنین با محصولات شرکت‌های دانش بنیان فراکوش سپاهان، کاراپالایه، کاوش انرژی پاسارگاد، راهسبز چهلستون، نانو واحد صنعت پرسیا، معین زیست‌آریا، کاشفان نیلفام، فناور پویا سپاهان، سیتو متین ژن، ردیاب شیمی، سرونوت، شعله آریا، فولاد نقش جهان، فراتک و پارسیان پیشرو صنعت پلیمر آشنا شدند.

نوآوری و تجاری سازی معاونت علمی و فناوری رییس جمهور صبح امروز در جریان بازدیدی از شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، با فناوری‌های تولید شده توسط شرکت‌های دانش بنیان مستقر در شهرک از جمله گرانول‌های سفید کمک شوینده از شرکت شیمیایی فدک، تولید گرانول پلی اتیلن با قابلیت شبکه‌ای شدن از شرکت آریا پلیمر پیشگام، رادیولوژی دیجیتال از شرکت بهیار صنعت سپاهان، ماسک صنعتی نانوالیاف با نام تجاری

به گزارش روابط عمومی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، حجت الاسلام و المسلمین دکتر حسن روحانی، رییس جمهور اسلامی ایران به همراه دکتر ستاری، معاون علمی و فناوری رییس جمهور، دکتر قاضی زاده هاشمی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دکتر شریعتمداری معاون اجرایی، دکتر نهبوندیان رییس دفتر، دکتر حسین فریدون دستیار ویژه، دکتر محمدرضا صادق، مشاور رسانه‌ای رییس جمهور و دکتر شیخ زین الدین، معاون

۴

عملیات اجرایی برج فناوری پارک علم و فناوری فارس آغاز گردید.

۲

دکتر وحید احمدی: رتبه بندی دانشگاه‌ها به میزان ارتباطات خارجی بستگی دارد

۵

وزارت علوم برای ایجاد پارک‌های مشترک علم و فناوری با جمهوری آذربایجان اعلام آمادگی کرد

معرفی شبکه پارک‌های علم و فناوری

گزارش آثار و پیامدهای سرقت علمی در پایان نامه‌ها

آشنایی با نشریات نامعتبر و نشریات جعلی

ارزیابی تشابه پایان نامه‌ها با سامانه «همانندجو» امکان پذیر شد

۱۰

۹

۶

۹

دکتر جهانگیری:

اقتصاد دانش بنیان باید جایگزین اقتصاد متکی به نفت شود

پژوهش تعلق می‌گیرد. بعد ما بیایم و دغدغه‌مان این باشد که ممکن است یک جایی یک عددی هم هنر شده باشد. واقعاً نباید به آن توجه کرد. اصلاً ذهنمان را روی این تمرکز ندهیم. هر چه می‌توانیم به سمت پژوهش برویم، از ۱۰۰ پژوهش، ۱۰ پژوهش انجام شود و برای کشور اثر گذار باشد، خیلی خوب است.

وی با اشاره به اینکه به هر حال معلوم است که شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان توانسته یک کارهای بزرگی انجام دهد و من به عنوان یک کاری جدی فکر می‌کنم دوستان همه باید دنبال کنند، عنوان کرد: دولت هم کمک کند. کربدورهای علم و فناوری هم اگر نیازی به مصوبه‌ای هست، تهیه شود. چه در سطح دولت و چه در سطح شورای عتف و در جای دیگری اگر قرار باشد راجع به آن تصمیم گرفته شود. حتی اگر قرار باشد به مجلس لایحه‌ای ارسال شود به طور جدی دنبال کنیم که بتوانیم از این فرصت برای توسعه کشور استفاده بیشتری کنیم. وی تأکید کرد: چاره‌ای جز این نیست. اقتصاد دانش بنیان باید جایگزین اقتصاد متکی به نفت شود. هر حرف دیگری گفته شود که اقتصاد متکی به نفت را ببریم به سمت معدن، به سمت نقاط دیگر، اینها غیر واقعی است. ما امیدوار هستیم که بتوانیم به صورت جدی در این بخش حرکت کنیم و اصفهان هم بتواند نقش خود را ایفا کند.

معاون علمی و فناوری رییس جمهوری گفت: اعتماد به بخش خصوصی و تأمین مالی پژوهش‌ها از این طریق یکی از راههای اقتصادی شدن فعالیت‌های پژوهشی در کشور است. نیرو، وزیر صنعت و معدن از شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان بازدید کردند. دکتر حمید چیت‌چیان، وزیر نیرو، دکتر محمد رضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت و معدن، دکتر محمود گودرزی وزیر ورزش و جوانان و جمعی از فرمانان وزرا، از بخش‌های مختلف این شهرک دیدن کردند و در ادامه نیز، ۵ محصول جدید شرکت‌های دانش بنیان در این شهرک، رونمایی شد.

دانشگاه‌های صنعتی کشور است و باید از این فرصت استفاده کرد. نیروی انسانی که امروز وجود دارد. در بخش تحصیلات تکمیلی، دانشجو، فارغ‌التحصیلان و هم نیاز به کاری که وجود دارد و توسعه‌ای که نیاز است، می‌طلبید که ما به سمت اقتصاد دانش بنیان حرکت کنیم.

وی گفت: اگر به این سمت حرکت کنیم حتماً موضوع توسعه علم و فناوری، تولید فناوری و تبدیل آن به ثروت و تجاری سازی یکی از لویتهای اصلی است، که در معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور و در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انجام می‌شود و در نهایت در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان به صورت مشخص باید تعریف شود و دستگاه‌ها در این مسیر حرکت کنند.

وی با بیان اینکه اصفهان یکی از پایلوت‌ها و یکی از مراکز خوب است. اصفهان از نظر دانشگاهی استعداد بسیار بالایی دارد. اظهار کرد: تعداد دانشجویان، تعداد اساتید خوب و با سابقه صنعتی در اصفهان وجود دارد. بالاخره اگر اول نیاشد حتماً دومین استان مهم صنعتی ایران است. در اصفهان نیروی کار آزموده خوبی وجود دارد. در زمینه پارک‌های علم و فناوری که تولید فناوری انجام می‌شود و در راستای تجاری سازی حرکت می‌کند.

وی با اشاره به ایجاد کربدورهای علم و فناوری در اصفهان گفت: ما حتماً از این سیاست در اصفهان حمایت می‌کنیم، البته در کل کشور حمایت می‌کنیم. امیدوار هستیم که بتوانیم حمایت‌های زیر بنایی، حمایت‌های بودجه‌ای که مورد نیاز است انجام بگیرد.

وی افزود: این دغدغه‌هایی که آقای دکتر ستاری فرمودند و دوستان دیگر هم گفتند، درست است؛ ممکن است در پژوهش یک پولی جایی هنر شده باشد، ولی در مقیاس اصلاً ما نباید به این توجه کنیم.

وی ادامه داد: کشوری که ۸۰۰ هزار میلیارد تومان بودجه کل کشور است، یک عدد کمی، حتی کمتر از یک درصد به

معاون اول رییس‌جمهور با بیان اینکه در سال ۱۳۷۲ راهاندازی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان توسط آقایان لوح موسوی، دکتر فرشی‌ها و دکتر سقائیان نژاد و دوستانشان در دانشگاه صنعتی اصفهان، مطرح شد. اظهار کرد: واقعاً شاید این ایده، در زمان خود ایده کاملی نبود. به هر حال ما می‌دانستیم در دنیا شهرک‌های علمی و تحقیقاتی راهاندازی شده است و تبدیل به کانون‌های اصلی توسعه شده‌اند و ایران هم، باید حتماً در این مسیر حرکت کند.

به گزارش عتف دکتر اسحاق جهانگیری افزود: مدتی بحث شد که اساسنامه آن توسط استانداری و یا وزارت آموزش عالی مصوب شود، که در نهایت قرار شد در شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح شود و این اساسنامه توسط این شورا به تصویب رسید. وی ادامه داد: به حمدالله با توضیحات آقای دکتر کشمیری امروز شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان مجموعه‌ای است که در طول این سال‌ها دوستان با جدیت دنبال کرده‌اند. وی با اشاره به اینکه واقعیتی که وجود دارد، ایران حتماً باید توسعه پیدا کند. یعنی هم شرایط تاریخی، مناطق، جوانان تحصیل کرده و هم منطقه‌ای که ایران در آن قرار دارد، گفت: راهی جز اینکه یک کشور توسعه یافته و یا حداقل در مسیر توسعه قرار بگیرد، وجود ندارد. در حال حاضر در منطقه، از شرق تا غرب، کشوری که در آن ثبات و امنیت کامل و یک چارچوب اداره صحیح وجود دارد، ایران است.

وی اضافه کرد: از نظر توسعه هم نیز در این منطقه نگاه کنیم، آن کشوری که به جهت تاریخی لازم است توسعه پیدا کند، ایران است. البته یکی دو کشور منطقه در حال حاضر به جهت شاخص‌های توسعه، ممکن است از ما جلوتر باشند ولی این پیشرفت نه به خاطر اینکه آنها خیلی خوب و قویتر حرکت کردند، بلکه به خاطر اینکه ما در مواقعی جنگ تحمیلی داشتیم و هم برخی سیاست‌هایی در برهه‌ای از زمان باعث شده که فاصله‌ای داشته باشیم.

وی با بیان اینکه در سند چشم‌انداز که گفته شده رشد ۸ درصدی پیدا کنیم، در ۱۰ سال اول رشد آن ۲/۴ درصد بوده است، ادامه داد: ما حتی در جلسه‌ای با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور بحث کردیم و برای اینکه باز به رشد ۸ درصدی برسیم، باید در ۱۰ ساله دوم، رشد ۱۲ درصدی را داشته باشیم. در واقع یک رشد دور از دسترسی هست؛ حداقل با عملکرد گذشته رشد اقتصادی غیر واقعی نشان می‌دهد.

وی تصریح کرد: تنها یک اتفاق می‌تواند تعیین کننده باشد و این است که ما در جهتگیری تغییر ایجاد کنیم. یعنی به اقتصادی برسیم که به جای درآمدهای منابع طبیعی، نفت و صنعتی که به هر حال در این سال‌ها عمدتاً صنایع معمولی بوده و در کشور توسعه پیدا کرده، صنعت دانش بنیان حرف اصلی باشد.

وی با اشاره به اینکه بالاخره یکی از دلایل توفیق شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان این است که دانشگاه صنعتی اصفهان آن موقع با بزرگواری قبول کرد که این شهرک در دل آن ایجاد شود، عنوان کرد: خیلی بحث بود که جای دیگر برود، اما اولین نیازش دانشگاه و دومین نیازش کتابخانه مناسب و با امکانات بود. وی افزود: همه اینها زیر ساخت‌های دانشگاه صنعتی اصفهان است. این دانشگاه یکی از مهم‌ترین

برنامه‌ها و اهداف معاونت پژوهشی و فناوری در راستای سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری

دکتر وحید احمدی*

امروز جایگاه علم و فناوری به عنوان پیشران اصلی توسعه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بیش از پیش برجسته شده است. در کشور ما نیز با رجوع به اسناد بالادستی و سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی، می‌توان به نقش مهم علم و فناوری در توسعه کشور دست یافت به گونه‌ای که در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، ایران را کشوری توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه می‌داند.

خوشبختانه با ابلاغ سیاست‌های کلی علم و فناوری توسط مقام معظم رهبری، فرصتی استثنایی برای جامعه علمی و فناوری کشور به وجود آمده تا جهت‌گیری و مسیر حرکت برنامه‌های توسعه علم و فناوری کشور را براساس آن سیاست‌ها تنظیم نموده و دستیابی به اهداف چشم‌انداز را تحقق بخشند. تحقق این مهم، ایجاب می‌نماید که بیان سیاست‌های علم و فناوری با ادبیاتی جریان ساز و تحول آفرین و در قالب برنامه‌هایی که پاسخگوی تعهدات نظام علم و فناوری به سایر نظامات کشور باشد، انجام شده و به باز کردن افق‌ها و چشم‌اندازهای جدید کمک کند و در عین حال تأثیر گذاری بسیار جدی در برنامه‌های توسعه‌ای کشور داشته باشد. در این راستا معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم بلافاصله بعد از ابلاغ آن سیاست‌ها از طرف معظم له و نیز تعیین وظایف و مسئولیت‌های وزارت علوم در این حوزه توسط معاون اول محترم رییس‌جمهور با تشکیل کارگروه‌های تخصصی، تدوین راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات را در دستور کار قرار داد که ذیل به برخی از مهم‌ترین و برنامه‌ها اشاره می‌شود:

- ۱- توسعه زیرساخت‌های عمومی و تخصصی پژوهشی، فناوری و نوآوری
- ۲- افزایش تعداد اختراعات و نوآوری‌ها
- ۳- افزایش شرکت‌های دانش بنیان
- ۴- ارتقاء شاخص‌های بین‌المللی پژوهشی و فناوری با مشارکت سایر دستگاه‌ها و بخش خصوصی
- ۵- افزایش سهم فناوری‌های متوسط و بالا در ارزش افزوده تولیدات
- ۶- افزایش سهم پژوهش‌های کاربردی و تقاضا محور
- ۷- اصلاح ساختارها و نهادهای پژوهشی، فناوری و نوآوری و انسجام بخشیدن به آنها
- ۸- ساماندهی نظام ارزیابی و رتبه‌بندی مؤسسات پژوهشی و فناوری
- ۹- حمایت از ایجاد و توسعه مراکز پژوهش و فناوری مأموریت‌محور
- ۱۰- توزیع عادلانه فرصت‌ها و امکانات پژوهش و فناوری در سراسر کشور
- ۱۱- افزایش نقش و مشارکت بخش‌های غیردولتی در حوزه پژوهش و فناوری و ارتقاء سهم وقف و امور خیریه در این حوزه
- ۱۲- ساماندهی نظام مالکیت فکری
- ۱۳- ارتقاء کیفی مجلات علمی پژوهشی و حمایت از ایجاد مجلات در طراز بین‌المللی
- ۱۴- حمایت مالی از تحقیقات بنیادی در دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی
- ۱۵- تغییر نگرش و افزایش ارزش اجتماعی، فرهنگی و علمی حوزه علوم انسانی
- ۱۶- ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت توسعه فناوری‌های نرم
- ۱۷- حمایت از توسعه صادرات فناوری
- ۱۸- تعامل هرچه بیشتر دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و فناوری با صنعت

برنامه‌های فوق‌الذکر تنها بخشی از برنامه‌های وزارت علوم در راستای سیاست‌های ابلاغی علم و فناوری است که ذیل هر برنامه اقدامات متعددی پیش‌بینی شده است. لذا لازم می‌دانم از همه اساتید، دانشجویان، متخصصان و برنامه‌ریزان حوزه علم و فناوری دعوت نمایم تا نظرات و پیشنهادات خود را نسبت به برنامه‌ها و سایر برنامه‌هایی که می‌تواند در تحقق سیاست‌های ابلاغی راهگشا باشد اعلام نماید.

تولید علم ایران بر اساس پایگاه‌های ISI، SCOPUS و ISC در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۲ (۱۳۹۱-۱۳۹۳)

رتبه	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	تعداد مقالات ایران (مبارک علمی)
رتبه جهانی ایران از نظر تعداد مقالات	۱۶	۱۸	۱۷	۴۰۸۹۱
درصد سهم ایران از تولید علم دنیا	۱.۵۴٪	۱.۵٪	۱.۵٪	۳۰.۳۷۲
رتبه علمی ایران در منطقه	۱	۱	۱	۳۰.۴۶۲
رتبه جهانی ایران از نظر تعداد مقالات	۲۰	۲۱	۲۰	۳۳۱۸۸
درصد سهم ایران از تولید علم دنیا	۱.۵٪	۱.۳۷٪	۱.۳۹٪	۳۳۱۸۸
رتبه علمی ایران در منطقه	۲	۲	۲	۳۳۱۸۸
رتبه استنادی یا ارجاعات (از نظر ISI و SCOPUS)	۲۲	۲۲	۲۳	۳۳۱۸۸
تعداد مقالات ایران	۱۸۹۹۵	۳۳۱۲۱	۳۳۱۸۸	۳۳۱۸۸

شایان ذکر است آمارهای مربوط به هر سال، ۶ ماه پس از پایان آن سال، افزایش چشمگیری خواهد داشت و بعد از آن معمولاً افزایش بسیار جزئی را در پی دارد.

* معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف و دبیر کل شورای عالی عتف

رتبه‌بندی دانشگاه‌ها به میزان ارتباطات خارجی بستگی دارد

بیرون صورت گرفته و ما نیازمند ایجاد نگرش نوین در علم هستیم

وی تصریح کرد: کشور ما دارای زمینه‌ها و ظرفیت‌های مناسب منطقه‌ای و نیروی انسانی است و قطعاً سیاست‌های علم، بهره بردن و استفاده بهینه از این ظرفیت‌ها است. دکتر احمدی با بیان اینکه یکی از مهم‌ترین چالش‌ها این است که دانشگاه توانسته رسالت واقعی خود را انجام دهد اظهار داشت: یکی از تامل‌ها بحث توسعه کمی نظام آموزش عالی است که با این خروجی دانشجو از دانشگاه‌ها، باید فکر چاره در بحث اشتغال باشیم. معاون پژوهشی و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گفت: خوشبختانه تاکنون به کمیت دانشگاه‌ها زیاد پرداخته شده و ظرفیت‌های فراوانی ایجاد و دانشجویان زیادی وارد جامعه شدند.

وی در پایان یکی از سیاست‌های اصلی وزارت علوم را ارتقاء کیفیت دانشگاه‌ها با تأکید بر مرجعیت علمی در منطقه به عنوان مجموعه علمی کشور دانست و خاطر نشان کرد: همه ما رسالت بزرگی داریم و باید به این مسئله نگرش جدیدی داشته باشیم.

معاون پژوهشی و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گفت: میزان ارتباطات خارجی، مقالات خارجی و هیئت علمی خارجی که تدریس می‌کنند شاخص دانشگاه را بالا می‌برد.

دکتر وحید احمدی در هشتمین شورای دانشگاه شاهرود با بیان اینکه رتبه‌بندی دانشگاه‌ها به میزان ارتباطات خارجی و مقالات منتشر شده با مشارکت طرف خارجی بستگی دارد افزود: با وجود بالا بودن مقاله‌های دانشگاه‌های ایران نسبت به دانشگاه‌های مازری، ولی به دلیل کم‌رنگ بودن ارتباطات خارجی نسبت به آنها در رتبه‌بندی پایین تری قرار داریم.

وی بین‌المللی کردن مجلات و حمایت از آنها را جزء موارد مهمی ذکر کرد که وزارتخانه دنبال می‌کند و تصریح کرد: وقتی بین‌المللی شویم خود به خود استانداردها بالا رفته و فرصت‌های مطالعاتی خوبی ایجاد می‌شود.

دکتر احمدی با بیان اینکه در دهه چهارم انقلاب قرار داریم اظهار داشت: خوشحالم که در دانشگاه شاهرود مجموعه‌ای از کارهای بزرگ صورت گرفته است.

معاون پژوهشی و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری افزود: در مقطعی از تاریخ قرار گرفته‌ایم و تحولاتی در داخل و

برگزاری اجلاس رؤسای پارک‌های علم و فناوری و مدیران مراکز رشد کشور در اهواز

به گزارش روابط عمومی پارک‌های علم و فناوری خوزستان، اجلاس رؤسای پارک‌های علم و فناوری و مدیران مراکز رشد کشور با حضور وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سرپرست دفتر برنامه‌ریزی امور فناوری و جمعی از مسئولین و مقامات دولتی، همچنین رؤسای پارک‌های علم و فناوری و مدیران مراکز رشد کشور در امفی تئاتر هتل نیشکر و به میزبانی پارک علم و فناوری خوزستان برگزار شد. سرپرست دفتر برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با اشاره به اینکه پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد بستر ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان هستند و خود این شرکت‌ها محور اقتصاد مقاومتی هستند، گفت: تمام نهادهای اجرایی و آموزشی در تولید فناوری با پارک‌های علم و فناوری همگرا و در ارتباط باشند.

جناب آقای دکتر خسرو پیری در مراسم افتتاح اجلاس رؤسای پارک‌های علم و فناوری و مدیران مراکز رشد کشور که ۸ بهمن ماه در محل هتل نیشکر اهواز برگزار شد، اظهارداشت: یکی از برنامه‌های دفتر برنامه‌ریزی امور فناوری با همکاری پارک‌های علم و فناوری ایجاد فرهنگ نوآوری و فناوری است که باید این فرهنگ را در جامعه گسترش دهیم. وی تصریح کرد: برای ایجاد و گسترش نوآوری و فناوری باید بستر فرهنگی آن آماده باشد تا این امر در جامعه به جریان دربیاید. ضروری است که در جامعه و در دانشگاه نیز پژوهشگران و مسئولان به فناوری و نوآوری توجه جدی داشته باشند.

سرپرست دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم تصریح کرد: موضوع دیگری که در دستور کار دفتر قرار دارد رشد زیرساخت‌های پارک‌های علم و فناوری است. در حال حاضر برخی از پارک‌های جوان ما فاقد زیرساخت هستند. دکتر پیری با اشاره به این که نیاز شدید پارک‌های علم و فناوری توسعه فیزیکی است، خاطر نشان کرد: باید توجه داشت ساختارهای زیربنایی بستر فعالیت پارک‌های علم و فناوری هستند و همه باید کمک کنند تا این ساختارها را در پارک‌ها گسترش دهیم.

معاون وزیر علوم پنج هزار شرکت دانش‌بنیان در پارک‌ها و مراکز دانش‌بنیان فعال است

جناب آقای دکتر وحید احمدی در نشست رؤسای پارک‌های علم و فناوری و مدیران مراکز رشد کشور در محل مهمانسرای

شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی اهواز، پارک‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان را به عنوان عرضه‌کنندگان علم و فناوری به منظور رفع نیازها معرفی کرد و افزود: این نگرانی وجود دارد که به علت عرضه زیاد و تقاضای کم این شرکت‌ها ورشکست شوند. وی افزود: یکی از نگرانی‌ها افزایش شمار شرکت‌های دانش‌بنیان از پنج هزار به ۱۰ هزار واحد می‌باشد که با عرضه زیاد تقاضایی برای آنها وجود نداشته باشد.

دکتر احمدی ادامه داد: هماهنگی، هم‌ترازی و هم‌فکر حرکت کردن مسئولان و هماهنگی در قسمت اعظمی از علم و دانش و فناوری باعث امید به توسعه در شرکت‌های دانش‌بنیان می‌شود.

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با اشاره به اینکه پارک‌ها محصول دوران خودآگاهی بعد از انقلاب اسلامی است تصریح کرد: با به وجود آمدن دنیای پیچیده جدید از نظر نظام فکری و ساختاری، استانداردهای جدیدی نیز لازم است.

وی با اشاره به فعالیت سه گروه پارک علم و فناوری در کشور گفت: پارک‌های قدیمی تر با قدمت ۱۵ سال، پارک‌های با قدمت هشت تا ۱۰ سال و پارک‌های جدید از جمله این گروه ها هستند.

دکتر احمدی با اشاره به اینکه شرایط رشد پارک‌ها با هم متفاوت است اضافه کرد: باید تور مجازی در پارک‌های علم و فناوری برای همه افراد ایجاد شود تا همه جای دنیا از وضعیت پارک‌ها آگاه باشند.

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری ادامه داد: هر پارکی باید ظرفیت‌های استانی خود را شناسایی کند و جایگاه واقعی خود را پیدا کند.

وی اظهار کرد: باید نگرشی نو داشته باشیم به صورتی که از موازی کاری‌ها پرهیز کنیم، ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها را در قالب اولویت‌های منطقه‌ای و کشوری تنظیم کنیم، ارتباطات

بین‌المللی را افزایش دهیم، کیفیت و عدم انحراف از مأموریت‌ها و مسئولیت‌ها را به صورت جدی دنبال کنیم. دکتر احمدی افزود: با گذشت ۱۵ سال از عمر پارک‌های علم و فناوری، در حال حاضر شاهد ظرفیت بسیار بالا از جمله ساختاری، نیروی انسانی، فرهنگی و تشکیلاتی در مجموعه کشور هستیم.

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: باید نگرشی نو به نقش آفرینی علم و فناوری در عرصه توسعه داشته باشیم که برای توسعه و ادامه حیات رقابتی کشور در منطقه، دنیا و توسعه علمی نقش مهمی دارد.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات: مشکلات شرکت‌های دانش‌بنیان با سخنرانی حل نمی‌شود

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با اشاره به اینکه مشکلات حوزه علم و فناوری با سخنرانی حل نمی‌شود، گفت: به منظور جداسازی اینترنت مورد نیاز در دانشگاه‌ها و مراکز علمی برنامه‌ریزی کنیم.

محمود واعظی در اجلاس رؤسای پارک‌های علم و فناوری و مدیران مراکز رشد کشور اظهار داشت: در صورتی که خواهان تقویت پایه‌های فناوری و زیر بنای اقتصادی کشور هستیم در ابتدا باید توجه فراوانی به پارک‌های علم و فناوری داشته باشیم و نیازهای این پارک‌ها را رفع کنیم.

واعظی در ادامه تأکید کرد: مناسب‌ترین راه به منظور گام برداشتن در مسیر دو سیاست کلان علم و فناوری و اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، شکوفایی و فعالیت متمرکز پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد است.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با تأکید به ضرورت پویایی و عدم ورشکستگی شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: متأسفانه از وضعیت علم و فناوری در سال‌های گذشته راضی نیستیم. مشکلات این حوزه با سخنرانی حل نمی‌شود بلکه باید وارد میدان عمل شویم.

وی تصریح کرد: خوشبختانه در دانشگاه‌های کشور ظرفیت‌های بسیار بزرگی در حوزه تولید علم و فناوری وجود دارد و ما باید بتوانیم از این ظرفیت‌ها به خوبی بهره ببریم.

واعظی با اشاره به جذب نیروهای متخصص کشور در شرکت‌های بین‌المللی گفت: متأسفانه در دانشگاه‌های ما جوانان نخبه و با استعداد فراوانی تربیت می‌شود اما به دلیل کمبود امکانات مورد نیاز برای فعالیت، این جوانان جذب شرکت‌های بین‌المللی غربی می‌شوند.

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با بیان اینکه تمرکز دولت در سال گذشته بر حوزه آی سی تی و برنامه‌های پژوهشی و دانشگاهی بوده است، اظهار کرد: در همین راستا شرکت‌های فعال در این زمینه باید ساماندهی و با وزارتخانه و سازمان‌های مربوطه رابطه برقرار کنند.

وی خاطر نشان کرد: میزان و سرعت دسترسی به اینترنت باید به گونه‌ای باشد که فعالیت‌ها و پژوهش‌های علمی و دانشگاهی با شتاب بیشتری صورت بگیرند. در همین راستا برنامه‌ریزی‌های لازم به منظور جداسازی اینترنت مورد نیاز در دانشگاه‌ها و مراکز علمی صورت بگیرد. در این زمینه کمیته‌ای متشکل از وزرات‌خانه‌های مربوطه تشکیل شده و امیدوار هستیم تا در سال آینده این اقدام عملی شود.

وی بومی‌سازی فعالیت پارک‌های علم و فناوری را از جمله سیاست‌های دولت تدبیر برشمرد و افزود: معاونت علم و فناوری وزارتخانه‌اعتبارت بسیار خوبی به منظور توسعه و رشد شرکت‌های دانش‌بنیان در نظر گرفته است. امیدوار هستیم تا در آینده شاهد شکوفایی این شرکت‌ها باشیم.

واعظی همچنین با اشاره به حمایت وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات از بخش تولید محتوا گفت: برنامه‌ریزی‌های لازم در راستای همکاری این وزارتخانه‌ها سه اپراتور فعال در کشور به منظور تولید محتوا و اپیکیشن‌های مختلف صورت گرفته است. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات عنوان کرد: در این راستا ساز و کاری فراهم شده تا افراد طراح به صورت دائمی از درآمد اپراتورها درصدی را برداشت کنند.

وی در پایان عنوان کرد: ما باید بتوانیم تجهیزات و مواد مورد نیاز کشور را از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان فراهم کنیم. در صورتی که بتوانیم از لحاظ فناوری مستقل شویم به طور حتم گام‌های بلندی را در راستای توسعه کشور برداریم.

معرفی شبکه پارک‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی

در سیزدهمین نشست مجمع عمومی کمیته دایمی همکاری‌های علمی و فناوری سازمان همکاری‌های اسلامی (کامستک) که در آوریل ۲۰۰۸ در اسلام آباد پاکستان برگزار گردید، تصمیم اولیه برای ایجاد INSTP با هدف توسعه فناوری در میان کشورهای اسلامی، تقویت روابط بین پارک‌های علم و فناوری و ترویج همکاری‌های علمی و مبتنی بر فناوری میان کشورهای اسلامی گرفته شد. در این نشست جمهوری اسلامی ایران مأمور تهیه مطالعات امکان‌سنجی این شبکه گردید و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نیز، انجام این مهم را به پارک علم و فناوری گیلان محول نمود.

در چهاردهمین نشست کمیته دائمی همکاری‌های علمی و فناوری سازمان همکاری‌های اسلامی (ژانویه ۲۰۱۱، اسلام آباد)، تأسیس شبکه پارک‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی در جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسیده و پارک علم و فناوری گیلان از سوی وزارت علوم و تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران به عنوان دبیرخانه و محل استقرار این شبکه انتخاب گردید. پارک علم و فناوری گیلان به عنوان میزبان شبکه پارک‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی، با اتخاذ تمهیدات مقتضی، فعالیت‌های خود را برای راه‌اندازی این شبکه آغاز نمود.

دبیرخانه شبکه پارک‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی، پس از طی مراحل قانونی و تمهید مقدمات، به صورت رسمی توسط جناب آقای پروفیسور عطاءالرحمن هماهنگ کننده وقت کل کامستک در تاریخ ۱۷ دی ماه ۱۳۹۰ در پارک علم و فناوری گیلان افتتاح و از تارنمای رسمی شبکه رونمایی گردید.

در این مراسم آقای پروفیسور عطاءالرحمن، در مورد برنامه‌ریزی برای شروع فعالیت شبکه توصیه نمودند تا

دبیرخانه، مدل همکاری را مشخص نموده و در اسرع وقت برای عضوگیری اقدام نماید و پس از عضویت حداقل ۵ پارک علم و فناوری، مدل و روند فعالیت شبکه، اساسنامه و تشکیلات اجرایی پیشنهادی معرفی شده و به تأیید اعضاء برسد. در همین راستا دبیرخانه شبکه اقدام به طرح ریزی کارگاه آموزشی و اولین جلسه مجمع عمومی با هدف تصویب اساسنامه نمود.

اولین نشست مجمع عمومی این شبکه با حضور نمایندگانی از کشورهای عضو در شهریور ماه سال ۱۳۹۱ برگزار و اساسنامه شبکه به تصویب رسید که در آن پارک علم و فناوری گیلان به عنوان دبیرخانه دایمی شبکه انتخاب و این موضوع توسط کامستک نیز تأیید گردید. طبق اساسنامه شبکه، رییس پارک علم و فناوری گیلان (محل استقرار دبیرخانه) به عنوان دبیر کل شبکه انتخاب گردید. همچنین در این نشست اعضای کمیته اجرایی شبکه نیز انتخاب گردیدند. طبق اساسنامه مصوب، شبکه پارک‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی موظف به توسعه و ارتقای سطح دانش فنی موجود در کشورهای اسلامی از طریق برگزاری و یا حمایت از برگزاری کارگاه‌های آموزشی، حمایت و ارائه خدمات مورد نیاز جهت تأسیس پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد در کشورهای اسلامی، بسترسازی و حمایت از انتقال فناوری و تبادل تجربیات، فراهم نمودن و همچنین آماده سازی زمینه معرفی و عرضه محصولات دانش‌بنیان پارک‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی به بازارهای جهانی و اسلامی می‌باشد.

در حال حاضر شبکه پارک‌های علم و فناوری کشورهای اسلامی دارای ۱۳ عضو از ۱۱ کشور اسلامی و همچنین ۲۴ عضو از جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

به مناسبت سی و ششمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی صورت گرفت؛

مرکز رشد واحدهای فناور دامغان پارک علم و فناوری استان سمنان افتتاح شد

مدیر مراکز رشد این پارک، مدیران تعدادی از واحدهای فناور، برخی از نخبگان و جمعی از اساتید استان افتتاح شد.

در ادامه‌ی مراسم معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سخنانی به جایگاه پژوهش در پیشرفت کشور اشاره کرد و گفت: در زمان آغاز رکود اقتصادی در سطح جهان (سال ۱۹۹۸) تنها بخشی که در کشورهای پیشرفته بودجه آن کاهش نداشت بخش پژوهش بود. چرا که آنها اعتقاد داشتند پژوهش می‌تواند راه‌گشای خروج از رکود باشد.

دکتر وحید احمدی افزود: برای خروج از رکود باید وابستگی به نفت کم شده و توجه به بخش پژوهش افزایش یابد.

به گزارش روابط عمومی پارک علم و فناوری استان سمنان، مرکز رشد واحدهای فناور دامغان این پارک با مساحت ۲۷۴۷ متر مربع و زیربنای ۸۲۵ متر مربع با حضور آقایان محمد وکیلی استاندار سمنان، دکتر عبدالرحمن رستمیان نماینده مردم دامغان در مجلس شورای اسلامی، دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر خسرو پیری مدیر کل دفتر امور فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر محمد مهدی فاتح رییس دانشگاه شاهرود، دکتر عبدالعلی بصیری رییس دانشگاه دامغان، دکتر سیدمحمد اسماعیل جلالی رییس پارک علم و فناوری استان سمنان و دکتر حمید هراتی‌زاده

همزمان با برگزاری جشن سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

عملیات اجرایی برج فناوری پارک علم و فناوری فارس آغاز گردید.

افزافه خواهند کرد.

این مسئول همچنین گفت: پارک‌های علم و فناوری در ایران رو به رشد و توسعه هستند و شرکت‌های دانش‌بنیان با ایده‌های نو و برتر را پوشش می‌دهند و بر ذخایر علمی کشور می‌افزایند.

وی افزود: توسعه و ارتقا پارک‌های علم و فناوری باید در اولویت برنامه‌های استان‌ها قرار گیرد تا در ارتباط صنعت و دانشگاه و ایجاد کارآفرینی در هر منطقه اثرگذار باشد.

دکتر عبدالحسین فریدون در این مراسم افزود: کارآفرینی موتور محرکه توسعه اقتصادی است که این مهم باید از مراکز علمی آغاز و به سمت صنعت سوق داده شود.

وی ادامه داد: کشور ما در رشد کمی آموزش عالی با ۷۰ هزار هیئت علمی، پرورش ۴/۵ میلیون دانشجو و تولید ۱/۶ درصد علم در دنیا، گام مهمی برداشته است.

وی اضافه کرد: دانشگاه‌ها باید با ارتباط اصولی تر با صنعت و ایجاد کارآفرینی در حل مسایل و مشکلات منطقه کارساز باشند.

به گفته وی، کشورهای پیشرفته با تقویت دانشگاه‌های کارآفرین و ایده‌پرداز ایفای نقش کلیدی در ارتقا علم و

به گزارش روابط عمومی پارک علم و فناوری فارس، در این مراسم دکتر علی اصغر توفیق معاون آموزش، پژوهش و فناوری وزارت صنعت، معدن و تجارت، مهندس نیره پیروزبخت رییس سازمان ملی استاندارد، دکتر عبدالحسین فریدون مشاور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و مدیر کل دفتر وزارتی، حجه الاسلام رضوی امام جمعه موقت شیراز و تعدادی از نمایندگان استان فارس در مجلس شورای اسلامی حضور داشتند.

دکتر علی اصغر توفیق معاون آموزش، پژوهش و فناوری وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: بانک جهانی سرمایه کشورهای جهان را ۷۰۸ هزار میلیارد دلار اعلام کرده که در این جمع دارایی‌های طبیعی، فناوری و کارخانجات و دارایی‌های نامشهود یعنی ذخایر علمی و پژوهشی و صاحبان اندیشه کشورها در آن دیده شده است.

وی ادامه داد: براساس این گزارش، دارایی‌های نامشهود ایران ۱۲ درصد کل دارایی کشور حساب شده که بدلیل عدم

و کار آفرینی در بین جوانان به خصوص فارغ التحصیلان دانشگاهی است افزود: هسته‌های اصلی اقتصاد مقاومتی شرکت‌های دانش‌بنیان است که باید از طریق تنها از تلاش متخصصین داخلی خودمان به آن دست یابیم. وی افزود: متأسفانه امروز جوانان ما به ویژه فارغ التحصیلان دانشگاهی بعد از اتمام تحصیلاتشان دچار یه بحران و سردرگمی می‌شوند و تنها به دنبال استخدام‌های دولتی هستند. وی با تأکید بر اینکه وظیفه دولت محدود کردن استخدام‌های دولتی و حمایت از کار آفرینی و اشتغال‌های غیر دولتی است افزود: این امر تنها با ترویج تعاون به خوبی می‌تواند انجام شود. رییس پارک علم و فناوری خراسان جنوبی در ادامه با تأکید بر اینکه امروز مشکلات این بخش آنقدر وسیع و گسترده است که به تنهایی یک دستگاه نمی‌تواند آن را حل کند افزود: با تشکیل شرکت‌های دانش‌بنیان

به گزارش روابط عمومی پارک علم و فناوری خراسان جنوبی واحد تعاون و کارآفرینی ویژه‌فناوران استان باهدف توسعه درآمدزایی و اشتغال در پارک علم و فناوری راهاندازی شد. به گزارش خبرنگار ما پارک علم و فناوری خراسان جنوبی در ادامه اقدامات خود برای گسترش کارآفرینی در بینفناوران استان این بار با همکاری اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی اقدام به راهاندازی واحد کارآفرینی و تعاون در مجموعه خود کرده است تا شرایط ایجاد اشتغال پایدار را برای جامعه فن آور بیشتر از گذشته فراهم کند. رییس پارک علم و فناوری استان در افتتاح این واحد گفت: همزمان با ایام ... دهه فجر این واحد راهاندازی شد و امیدواریم این واحد بتواند برای حل مشکلات اشتغال جوانان استان به ویژه قشر فن آور و مخترع راه گشا باشد. دکتر دوستی در ادامه با بیان اینکه امروز از مهم‌ترین وظایف ما توسعه اشتغال

تلاش پارک‌های علم و فناوری خراسان جنوبی صورت گرفت:

راهاندازی واحد تعاون و کارآفرینی ویژه فناوران استان باهدف توسعه درآمدزایی و اشتغال

امر با سخت گیری سنگ در مسیر آنها انداخت. دکتر دوستی با بیان اینکه امروز شرکت‌های دانش‌بنیان برای ورود به بازار تجارت، پایداری و توان رقابت باید حمایت شوند افزود: بسیاری از شرکت‌ها وارد کار شدند اما متأسفانه به دلایل مختلف که مهم‌ترین آنها عدم حمایت‌های کافی بوده است نتوانستند سر پا بایستند. وی افزود امروز به دلایل مختلف از جمله پایه‌گذاری برخی سیاست‌های اشتباه شرکت‌های دانش‌بنیان نگاه طلب‌کارانه از دولت دارند و فکر می‌کنند چون خاص می‌باشند باید در تمام مراحل از آنها حمایت شود که این نگاه در هیچ جای دنیا نیست و ما باید آهسته آهسته این نگاه را تغییر دهیم. وی ادامه داد: ما باید شرایط را برای این شرکت‌ها تسهیل کرده تا آنها کم کم وارد بازار تجاری سازی شوند.

و حمایت‌های واقعی و بدون شعار می‌توانیم به اهداف مقام معظم رهبری برای اجرایی شدن سند اقتصاد مقاومتی جامه عمل بپوشانیم. وی ادامه داد: باید به صورت تحلیلی مشکلات بررسی شود و پارک خراسان جنوبی آمادگی این را دارد در تمامی مراحل در جهت اشتغال و افزایش درآمد‌های اقتصادی مردم منطقه همکاری لازم را داشته باشد و با اشاره به حمایت‌های پارک از شرکت‌های دانش‌بنیان برای وارد شدن به بازار و پایداری آنها افزود: برای این منظور با حمایت از توسعه شرکت‌های تعاونی دانش‌بنیان باید از مسیر رکود اقتصادی خارج و برای افزایش اشتغال مردم استان گام برداریم. وی افزود: امیدواریم تمامی دستگاه‌ها نیز یخ باری ما بیابند و در این هدف مهم همکاری لازم را داشته باشند. وی ادامه داد: گام اساسی و ابتدایی آن تسهیل مسیر تشکیل این تعاونی‌های دانش‌بنیان است و نباید در ابتدای

برنامه‌ریزی وزارت علوم برای ارتقای پارک‌های علم و فناوری در ابعاد کیفی و کمی

سرپرست دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم از برنامه‌ریزی وزارت علوم برای ارتقای پارک‌های علم و فناوری در ابعاد کیفی و کمی خبر داد و گفت: مراکز رشد تخصصی در چارچوب برنامه‌های وزیر علوم و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در استان‌های مختلف و بر اساس اصل آمایش منطقه‌ای راهاندازی می‌شود.

خسرو پیری سرپرست دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم با بیان اینکه وزارت علوم برای ارتقا و توسعه پارک‌های علم و فناوری کشور در هر دو بعد کمی و کیفی برنامه‌ریزی دارد، گفت: در وزارت علوم برای ارتقای پارک‌های علم و فناوری در هر زمینه‌ای که مورد نیاز باشد برنامه‌ریزی کرده‌ایم تا پارک‌های علم و فناوری در کشور به شرایط ایده‌آل دست یابند و اهدافی که در اسناد بالادستی مشخص شده است را تحقق بخشند.

وی افزود: البته در حال حاضر تمام استان‌ها دارای پارک علم و فناوری هستند ولی بر اساس برنامه‌ریزی برای ارتقای کمی پارک‌ها، مراکز رشد تخصصی را در چارچوب برنامه‌های وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در استان‌های مختلف و بر اساس اصل آمایش منطقه‌ای ایجاد می‌کنیم.

پیری با اشاره به برنامه‌هایی که در زمان انتصابش به وزارت علوم ارائه داده است، گفت: من برنامه‌هایی را در ۲ بعد ارتقای کیفی و کمی به معاون پژوهشی وزیر علوم ارائه کردم و وی تأکید کرده است که با برنامه‌ریزی منسجم در چارچوب برنامه‌ها، قوانین و جایگاه تشکیلاتی مصوب پیش برویم.

سرپرست دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم با تأکید بر تحقق اهداف نظام علم و فناوری و نقش آفرینی آن در اقتصاد دانش‌بنیان اظهار داشت: در بعد ارتقای کمی پارک‌های علم و فناوری سعی می‌کنیم در حوزه‌هایی که توسعه کمی نداشتیم فعالیت کنیم و در بعد کیفی سعی می‌کنیم مسیر را بر اساس اولویت‌های نظام در راستای تحقق اهداف تعیین شده در اسناد بالادستی پیش ببریم. وی گفت: به طور کلی شرکت‌های دانش‌بنیان باید بر اساس

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم

امسال ۱۲۰۰ شرکت مجوز دانش‌بنیان گرفتند

معاون پژوهشی و فناوری وزارت علوم با تأکید بر سیاست حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: امسال یک هزار و دویست شرکت در کشور مجوز دانش‌بنیان گرفتند.

دکتر وحید احمدی در حاشیه افتتاح طرح‌های پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان ضمن اعلام این خبر افزود: امسال برای حمایت از این شرکت‌ها دولت اعتبار خوبی را به صندوق شکوفایی و نوآوری اختصاص داده است. وی با بیان اینکه اعتبار این صندوق در سال قبل هفت هزار میلیارد ریال بوده است گفت: امسال این رقم به ۱۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. وی با اشاره به وجود آمادگی لازم برای اعطای تسهیلات به این شرکت‌ها گفت: بر سرعت دادن به اعطای تسهیلات نیز تأکید شده تا روش‌ها و فرایندهای اعطای تسهیلات نیز بهبود یابد.

دکتر احمدی از تصویب قانون معافیت مالیاتی طرح‌ها و فعالیت‌های تحقیقاتی با کمک شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عشف) خبر داد و اظهار داشت: برای این شرکت‌ها و طرح‌های تحقیقاتی معافیت بیمه‌ای هم به تصویب رسیده است. وی گفت: سازمان تأمین اجتماعی بخش‌نامه معافیت بیمه

ای را ابلاغ کرده است و بستر کار تا حدودی برای توسعه فعالیت‌های تحقیقاتی فراهم شده و موانع نیز برطرف شده است. معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در پایان سخنان خود از به بهره‌برداری رسیدن تعدادی طرح‌های تحقیقاتی از جمله تولید داروهای درمان سرطان پروستات و طرح‌های تجهیزاتی در استان‌های مختلف خبر داد.

بازدید مدیر کل دفتر فناوری وزارت علوم از شرکت‌های دانش‌بنیان

گمرکی شرکت‌های دانش‌بنیان در استان مازندران ارائه کردند.

دکتر خسرو پیری نیز در نشست پایانی با مسئولین شرکت‌های دانش‌بنیان مازندران از برنامه‌ریزی وزارت علوم برای احداث دفتر مرکز خدمات صادرات فناوری در بعضی از کشورها از جمله تاجیکستان، ترکیه و افریقای جنوبی خبر داد. مدیر کل دفتر فناوری وزارت علوم از شرکت‌های دانش‌بنیان خواستند که برای ورود کالاها و خدمات فناورانه خود به کشورهای خارجی و صادرات محصولاتشان آمادگی لازم از قبیل بسته بندی مناسب و دریافت مجوزهای بین‌المللی را در خود ایجاد نمایند. دکتر پیری هم چنین از ایجاد فن بازار وی کند و نهایی شدن طرح آن در دفتر فناوری وزارت علوم جهت بازاریابی مناسب برای محصولات دانش‌بنیان خبر داد.

به گزارش روابط عمومی پارک، دکتر پیری مدیر کل دفتر فناوری وزارت علوم از شرکت‌های دانش‌بنیان

مستقر در پارک علم و فناوری مازندران بازدید نموده و از نزدیک با توانمندی‌ها و ظرفیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در آن آشنا شد. در این بازدید مدیران و مسئولین شرکت‌های مستقر ضمن ارائه توضیحاتی در خصوص تولید محصولات دانش‌بنیان خود و تجاری‌سازی آنها خواستار حمایت‌های بیشتر وزارت علوم از پارک علم و فناوری مازندران در موضوع تأمین سرمایه اولیه و اختصاص فضا و زمین مناسب برای گسترش فعالیت‌های خود شدند. دکتر علی معتمدزادگان رییس پارک علم و فناوری مازندران نیز توضیحاتی را در خصوص پیگیری مطالبات این شرکت‌ها از جمله در بحث اجرای قانون معافیت مالیاتی و عوارض

مرکز خدمات‌رسانی برای شرکت‌های دانش‌بنیان در پارک

ستات ادرا بیجان شرقی تاسیس می‌شود

دانش‌بنیان با استقرار نماینده ویژه کلیه دستگاه‌های مرتبط دولتی در پارک راهاندازی خواهد شد و شرکت‌های دانش‌بنیان با تاسیس این مرکز می‌توانند با مراجعه به مرکز خدمات‌رسانی شرکت‌های دانش‌بنیان در پارک، همزمان با نمایندگان ویژه دستگاه‌های استانی مستقر در این مرکز ارتباط یافته و از مراجعه به دستگاه‌های مختلف خودداری نمایند. با به حداقل رسیدن بروکراسی اداری فراروی توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان، مسیر رشد و توسعه این شرکت‌ها در منطقه تسهیل خواهد شد.

به گزارش پارک علم و فناوری استان آذربایجان شرقی به منظور تسهیل فرایند‌های توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان شورای برنامه‌ریزی استان، تاسیس مرکز خدمات‌رسانی شرکت‌های دانش‌بنیان در پارک علم و فناوری استان را تصویب کرد. این خبر را مهندس پاکزاد معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع انسانی استان در نشست توجیهی شرکت‌های دانش‌بنیان در پارک مطرح نمود. این مرکز برای ارائه خدمات در زمینه‌های مختلف مورد نیاز شرکت‌های

دبیرخانه دائمی هفته ملی پژوهش و فناوری در دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری تشکیل می‌شود.

دکتر جلال بختیاری مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری وزارت علوم در نشست شورای راهبردی هفته پژوهش و فناوری اظهار داشت: دبیرخانه دائمی برگزاری هفته ملی پژوهش و فناوری برای نخستین بار در دی ماه سال جاری آغاز به کار می‌کند.

دکتر بختیاری در این نشست به موضوعاتی همچون برون‌سپاری امور نمایشگاه در سال جاری (با کمترین هزینه برای ستاد)، تشکیل شورای راهبردی، تغییر آیین‌نامه جشنواره تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر تا سال آینده، انعقاد قرارداد نمایشگاه سال آینده بلافاصله بعد از اتمام نمایشگاه امسال، اشاره کرد. ایشان همچنین یادآور شدند که همکاری با سایر دستگاه‌ها به منظور شرکت در برنامه‌های هفته پژوهش و فناوری از برنامه‌های آتی ستاد خواهد بود. وی خاطر نشان کرد: از این پس، موضوع فن بازار در طول سال پیگیری خواهد شد و تلاش می‌شود محصولات جدیدتر و واقعی‌تر ارائه گردد.

وزارت علوم برای ایجاد پارک‌های مشترک علم و فناوری با جمهوری آذربایجان اعلام آمادگی کرد

دکتر محمد فرهادی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در دیدار با علی عباس‌اف وزیر ارتباطات علمی و فناوری جمهوری آذربایجان گفت: جمهوری اسلامی ایران آماده توسعه همکاری‌ها با جمهوری آذربایجان در زمینه‌های مختلف از جمله ایجاد پارک‌های مشترک علم و فناوری است.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر فرهادی در دیدار با علی عباس‌اف وزیر ارتباطات علمی و فناوری جمهوری آذربایجان که به منظور شرکت در اولین اجلاس وزیران علوم، فناوری و نوآوری کشورهای عضو جنبش عدم تعهد به تهران سفر کرده است، گفت: امیدواریم اجلاس تهران دستاوردهای خوبی در زمینه انتقال فناوری و همکاری‌های علمی و فناوری بین کشورهای عضو داشته باشد.

وی همچنین با یادآوری همکاری دانشگاه تبریز و آذربایجان با دانشگاه‌های جمهوری آذربایجان در زمینه تبادل استاد و دانشجو گفت: آمادگی داریم در زمینه‌های مهندسی پزشکی، نانوفناوری و بیوفناوری نیز با جمهوری آذربایجان همکاری داشته باشیم.

علی عباس‌اف وزیر ارتباطات علمی و فناوری جمهوری آذربایجان نیز در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از حضور در تهران و شرکت در اجلاس وزیران علوم، کشورهای عضو جنبش عدم تعهد کسب رأی اعتماد بالای فرهادی از مجلس شورای اسلامی را تبریک گفت.

وی بر توسعه روابط بین دانشگاه‌های دو کشور و همچنین ایجاد پارک‌های علم و فناوری تأکید کرد.

وزیر ارتباطات علمی و فناوری جمهوری آذربایجان همچنین در این دیدار از دکتر فرهادی همتای ایرانی خود جهت سفر به این کشور و دیدار از دانشگاه‌ها و دستاوردهای علمی دعوت کرد.

وزیر علوم کشورمان نیز ضمن پذیرفتن این دعوت اظهار امیدواری کرد که در فرصتی مناسب به همراه تعدادی از همکاران خود به جمهوری آذربایجان سفر کند.

نخستین جلسه کارگروه شبکه آزمایشگاه‌های علمی خوزستان به میزبانی دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار شد.

این نشست با حضور مدیر کل و معاون دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اعضای شبکه آزمایشگاه‌های علمی خوزستان عصر یکشنبه ۱۲ بهمن در دانشگاه شهید چمران اهواز برگزار شد.

دکتر ابراهیم حاجی دولو معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران در این نشست به معرفی ظرفیت‌های تحقیقاتی و علمی این دانشگاه پرداخت و گفت: فعال سازی آزمایشگاه‌های دانشگاه‌ها و شبکه آزمایشگاهی در کشور به طور جدی دنبال خواهد شد.

وی افزود: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در صدد است از طریق شبکه‌سازی و فعال‌سازی تجهیزات و دستگاه‌ها و به اشتراک‌گذاری آنها در بین همه دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی بتواند قدمی در جهت توسعه آموزش، بهره‌وری بهتر و استفاده مناسب از تجهیزات آزمایشگاهی بردارد.

مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نیز در ادامه این نشست اظهار داشت: سیاست‌های ما در سال جاری و آینده، تقویت آزمایشگاه‌های مرکزی و عضو شبکه شاعا در کشور است. وی افزود: قطعاً توزیع بودجه در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مانند قبل نخواهد بود و برنامه‌ریزی در قالب شکل‌گیری شبکه آزمایشگاهی است و در همین راستا ۳۰ شبکه در ۳۰ استان تشکیل شده که از آنها حمایت می‌کنیم.

در ادامه این نشست معاون دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تصریح کرد: در حال حاضر متأسفانه شاهد عدم فعالیت برخی از تجهیزات بسیار پیشرفته آزمایشگاهی و گران‌قیمت در کشور هستیم. علاوه بر این تعدادی از دستگاه‌ها نیز سال‌ها است خریداری شده اما نصب و راه‌اندازی نشده که شبکه‌های آزمایشگاه‌های علمی ایران عمده ترین کاری که دارد ساماندهی و سازمان‌دهی اینگونه تجهیزات است.

وی با اشاره به تهیه نرم‌افزار و بانک اطلاعاتی آزمایشگاه‌های عضو شبکه، گفت: در صورت نیاز به تجهیزات خاص، با جست‌وجو در بانک اطلاعاتی شبکه می‌توانید نزدیک‌ترین محلی که دستگاه مورد نظر را دارد شناسایی کنید.

معاون دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یکی از مهم‌ترین اقدامات شبکه شاعا را کمک به تعمیر، نصب و راه‌اندازی امکانات و آموزش نیروی انسانی متخصص تجهیزات آزمایشگاهی عنوان کرد و افزود: بدون نیاز به مکاتبات اداری و کاغذی می‌توان با یک کلیک بخش‌های مورد نظر در نرم‌افزار شبکه شاعا مشکلات شناسایی و در اسرع وقت رسیدگی شود.

دکتر علیائی گفت: آنچه در آزمایشگاه‌های کشور مغفول مانده و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نیز نسبت به آن بی‌توجهی کرده، اجرای نظام HSE (ایمنی، بهداشت و محیط زیست) است که بعضی دانشگاه‌ها بسیار ناقص انجام داده اند و بسیاری از دانشگاه‌ها اصلاً انجام ندادند و حتی مفهوم آن را نمی‌دانند.

در پایان این نشست معاونان پژوهشی دانشگاه‌های دانشگاه شهید چمران و معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌های استان خوزستان سؤالات و دیدگاه‌های خود را درباره حمایت‌های شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران مطرح کردند که توسط مدیر و معاون دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم پاسخ داده شد.

مدیر کل و معاون دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از آزمایشگاه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز بازدید کرد.

مدیر کل و معاون دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در یک سفر یک روزه به استان خوزستان در مورخ ۹۳/۱۱/۱۲ در دانشگاه شهید چمران اهواز حضور پیدا کردند. در این سفر ابتدا از قسمت‌های مختلف آزمایشگاه مرکزی و سپس از آزمایشگاه‌های دانشکده‌های علوم، مهندسی، علوم آب، دامپزشکی، کشاورزی و مهندسی بازدید شد. این بازدید با برگزاری جلسه‌ای با هیئت ریسه دانشگاه ادامه پیدا کرد.

در این جلسه مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اظهار داشت: با وجود همه مشکلات نفتی و بودجه‌ای در سال آینده، در بخش تجهیزات حدود ۱۲۰ میلیارد ریال و در بخش ارزی ۵۰۰ میلیون دلار پیش‌بینی شده که اگر محقق شود آزمایشگاه‌های مرکزی دانشگاه‌ها جان تازه‌ای می‌گیرند.

وی با اشاره به بازدید خود از آزمایشگاه مرکزی دانشگاه شهید چمران و برخی آزمایشگاه‌های دانشکده‌ها، گفت: آزمایشگاه مرکزی دانشگاه شهید چمران یکی از آزمایشگاه‌های کم‌نظیر در سطح ملی و بی‌نظیر در سطح جنوب و جنوب غرب کشور است که باید جهت تکمیل تجهیزات و نوسازی مورد حمایت قرار گیرد.

مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با بیان اینکه قطعاً حمایت‌های سال آینده براساس آزمایشگاه‌های مرکزی شکل گرفته، از هیئت رئیسه دانشگاه درخواست کرد به آزمایشگاه مرکزی بیشتر توجه کنند و نیازهای HSE و ساختمانی آن را در جهت درآمدزایی و جذب سرمایه تأمین کنند.

وی با اشاره به اینکه آزمایشگاه مرکزی دانشگاه شهید چمران که عضو شبکه شاعاست متعلق به همه استان است، افزود: اگر آزمایشگاه مرکزی دانشگاه گواهی ایزو و ایمنی و بهداشت و محیط زیست (HSE) بگیرد، خروجی آن قطعاً قابل اعتماد بوده و درآمدزایی آن بسیار زیاد می‌شود به طوری که دیگر دانشگاه نیازی به وزارت علوم برای بودجه نخواهد داشت و درآمدهای آن برای اداره دانشگاه کفایت می‌کند.

وی در ادامه، سیاست وزارت علوم بر مبنای حمایت از آزمایشگاه درجه یک تا چهار را تشریح کرد و گفت: در آزمایشگاه‌های درجه یک، دانشگاه و دولت اصلاً نقشی ندارند و فردی سرمایه دار، خیر و دارای ارتباطات خارجی و داخلی اقدام به سرمایه گذاری می‌کند. چنین آزمایشگاهی دارای تجهیزات استاندارد بوده و گواهی ایزو اخذ می‌کند و همه بودجه‌های پژوهشی به سمت این آزمایشگاه هدایت می‌شود.

دکتر بختیاری با بیان اینکه ۵ نوع آزمایشگاه درجه یک این چنینی به صورت منطقه‌ای در کشور پیش‌بینی شده، از اقدام استان‌های آذربایجان شرقی و تهران در این خصوص خبر داد و گفت: صندوق توسعه حاضر است وام بخش خصوصی را تا ۱۰ میلیارد دلار به این منظور تأمین کند.

مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری آزمایشگاه‌های درجه دو را همان آزمایشگاه‌های مرکزی دانشگاه تعریف کرد که در قالب شبکه آزمایشگاهی شاعا فعالیت می‌کنند و گفت: قطعاً از سال آینده نحوه پرداخت ما به آزمایشگاه‌های دانشگاه‌ها به شکل قبل نخواهد بود و بودجه به صورت متمرکز در اختیار آزمایشگاه‌های عضو شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا) قرار می‌گیرد.

معرفی شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا)

بدون تردید، یکی از نیازهای ضروری در مسیر توسعه علم و فناوری، امکان دسترسی به آزمایشگاه‌های پیشرفته و افراد متخصص در این زمینه است.

در این راستا لازم است با همکاری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دولتی و خصوصی مرتبط، شبکه آزمایشگاهی قدرتمندی ایجاد کرد که قابلیت ارائه خدمات لازم به صورت آنلاین به طیف وسیعی از متقاضیان، شامل اساتید، محققان و دانشجویان را داشته باشد.

گفتنی است ایده شبکه‌سازی به منظور افزایش بهره‌وری و سرمایه‌گذاری مؤثر، سال‌هاست که در نظام آموزش عالی کشور مطرح شده است. در سال ۱۳۸۹ با توجه به سیاست‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران شروع به کار کرد و در سال ۱۳۹۳ نرم‌افزار مدیریت جامع تجهیزات و خدمات آزمایشگاهی تهیه و در هفته ملی پژوهش و فناوری رونمایی گردید.

از جمله اهداف تأسیس شاعا می‌توان به - ایجاد بانک جامع اطلاعات تجهیزات کشور، بسترسازی به منظور ایجاد آزمایشگاه‌های مرکزی، تعمیر و نگهداری و بازیابی تجهیزات با مهندسی معکوس، ایجاد بانک تعمیرکاران خیره در کشور، برقراری نظام HSE در آزمایشگاه‌ها، بسترسازی لازم برای اخذ گواهی‌های بین‌المللی استاندارد (ایزو ۱۷۰۲۵) در کلیه آزمایشگاه‌های عضو، برنامه‌ریزی برای خرید تجهیزات گران‌قیمت و دارای فناوری بالا از طریق سرمایه‌گذاری استانی، برنامه‌ریزی برای استفاده بهینه از امکانات موجود در استان و ایجاد همکاری و تعامل با آزمایشگاه‌های دانشگاه‌های آزاد، علوم پزشکی و دستگاه‌های اجرایی اشاره کرد.

شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران رونمایی شد.

با حضور وزیر علوم و همزمان با افتتاحیه پانزدهمین نمایشگاه هفته پژوهش و فناوری شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران (شاعا) رونمایی شد.

شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران با هدف ایجاد بانک جامع اطلاعات تجهیزات کشور، بسترسازی به منظور ایجاد آزمایشگاه‌های مرکزی، تعمیر و نگهداری و بازیابی تجهیزات با مهندسی معکوس، برقراری نظام HSE در آزمایشگاه‌ها و برنامه‌ریزی برای استفاده بهینه از امکانات موجود در هر استان رونمایی شد. سامانه شاعا شامل دو بخش سیستم جامع مدیریت تجهیزات و سایت است که تمام تجهیزات دانشگاه‌ها و میزان فعالیت‌ها در رابطه با شرکت‌های سازنده و وارد کننده تجهیزات تحقیقاتی و آزمایشگاهی است که محققان و پژوهشگران می‌توانند با وارد کردن کلمه عبور و نام کاربری به سایت وارد و جهت عضویت و یا برخورداری از اطلاعات موجود اطلاعات جدید کسب کنند.

آشنایی با قطب‌های علمی کشور

تعریف قطب علمی در آیین‌نامه دوره سوم

قطب علمی به گروهی از اعضای هیئت علمی در یک مؤسسه با توان علمی بالا اطلاق می‌شود که با برتری در یک زمینه علمی- تخصصی در علوم بنیادی یا کاربردی از طریق تمرکز و انسجام بخشیدن به فعالیت‌های خود در آن زمینه، بر اساس برنامه‌های مشخص برای نوآوری و دستیابی به کیفیت برتر علمی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و پاسخگویی به نیازهای اساسی کشور می‌کوشد.

فرایند تشکیل قطب علمی در دوره سوم

- دستیابی به آخرین یافته‌های علمی و فناوری، بررسی و پایش تحولات علمی و بسط روش‌های تحقیق و توسعه نرم‌افزارهای تخصصی در زمینه مربوط از طریق
- تولید مقاله‌های علمی در مرزهای دانش و انتشار آنها؛
- ثبت اختراع و نوآوری‌های علمی؛
- انتشار نشریات تخصصی؛
- تصنیف و تألیف کتب علمی- پژوهشی؛
- ارائه نظریه‌های علمی؛
- تهیه گزارش‌های علمی؛
- توسعه یا انتقال فناوری‌های نو و بدیع؛
- اجرای طرح‌های پژوهشی برای تولید دانش

فنی و حل معضلات اساسی کشور؛

- تولید آثار بدیع و ارزنده هنری در مقیاس‌های ملی و بین‌المللی برای قطب‌های گروه هنر
- ارتباط مؤثر و هدفمند با سازمان‌ها و مؤسسات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ملی و بین‌المللی از طریق؛
- الف) شرکت در کنفرانس‌ها، کارگاه‌های آموزشی و دوره‌های تخصصی و فرصت‌های مطالعاتی؛
- ب) برگزاری کنفرانس‌های معتبر ملی و بین‌المللی، کارگاه‌های آموزشی و دوره‌های تخصصی با همکاری استادان و محققان برجسته داخل و خارج از کشور؛
- ج) مشارکت در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی مشترک و پی‌ریزی تحقیقات پیشرفته با همکاری مراکز علمی داخل و خارج از کشور؛
- د) همکاری در برگزاری دوره‌های تحصیلی برای دانشجویان خارجی؛
۳. جلب همکاری نخبگان ایرانی و غیر ایرانی داخل و خارج از کشور؛
۴. طراحی دوره‌های میان رشته‌ای جدید مورد نیاز کشور؛
۵. بازنگری در برنامه‌های درسی و آموزشی برای پیشنهاد به مراجع ذیربط؛
۶. هدفمند ساختن موضوع رساله‌ها و پایان‌نامه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی؛
۷. تربیت دانشجویان و دانش‌پژوهان نخبه در دوره‌های

دکتری و پسادکتری؛

- ارائه پیشنهاد طرح‌ها و لوایح و آیین‌نامه‌های قانونی به مؤسسات اجرایی؛

اهداف قطب‌های علمی طبق آیین‌نامه دوره سوم

- مشارکت در گسترش مرزهای دانش و اعتلای موقعیت علمی کشور؛
- ایجاد محیط علمی پویا و مولد علم؛
- تقویت فعالیت‌های علمی و فناوریانه گروهی؛
- تولید هدفمند دانش کاربردی برای پاسخگویی به نیازهای اساسی کشور؛
- دستیابی به آخرین یافته‌های علمی و فناوری‌های نوین در زمینه خاص؛
- فراهم ساختن زمینه تربیت پژوهشگران و دانشمندان طراز اول؛
- کسب مرجعیت علمی و فناوری در زمینه تخصصی خاص؛
- مشاوره و تصمیم‌سازی در برنامه‌ریزی علمی و اجرایی؛
- آینده‌نگری و تدوین راهبرد علمی در زمینه تخصصی مربوط؛
- فراهم آوردن زمینه برای مشارکت مراکز علمی بین‌المللی در مسیر تولید علم و توسعه فناوری در داخل کشور؛

وضعیت قطب‌های علمی کشور در دوره سوم از سال‌های (۱۳۹۰ الی ۱۳۹۴)

ردیف	نام گروه	موافقت اصولی
۱	علوم پایه	۲۶
۲	کشاورزی	۲۸
۳	دامپزشکی	۸
۴	علوم انسانی و هنر	۲۸
۵	فنی و مهندسی	۶۳
		۱۵۴

بند دال ماده ۱ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و ردیف ۳۶ بسته‌های اجرایی برنامه پنجم؛

"ایجاد و توسعه قطب‌های علمی و فناوری در رشته‌های تخصصی و حوزه‌های میان رشته‌ای به منظور پیشبرد مرزهای دانش و فناوری در کشور با بهره‌گیری از پتانسیل‌ها و مزیت‌های نسبی منطقه‌ای، آیین‌نامه دوره سوم مشتمل بر یک مقدمه، ۱۳ ماده و ۱۰ تبصره، در تاریخ ۸۸/۱۱/۱۷ پس از طرح در شورای قطب‌های علمی به تصویب مقام وزارت رسید.

◀ ادامه از صفحه ۱

کشورهای در حال توسعه بوده است.

اگر چه دانشگاه‌ها دارای رسالت تاریخی تولید علم و گسترش مرزهای دانش می‌باشند اما به‌طور مجزا شاید اهمیت آنها برای هر جامعه و حتی برخی مدیران دولتی قابل لمس نباشد چون رسالت دانشگاه در مسائل زیر بنایی با دستاوردهای زمان بر می‌باشد و زمانی اهمیت آنها برای سایر اقشار و به ویژه بخش‌هایی از دولت ملموس می‌شود که بتواند مشکلات جدی و روز جامعه را بر طرف نماید که برخی از مهم‌ترین آن نیازهای اقتصادی و اجتماعی و در رأس آنها تولید و اشتغال می‌باشد.

عموماً نهاد دانشگاه به عنوان یک نهاد مصرف‌کننده در کشور محسوب می‌شود که بخش عمده‌ای از منابع دولت را مصرف می‌کند و وجود همین نگاه باعث شده است که این نهاد نتواند نقش خود را در تصمیم‌گیری‌های کلان مدیریتی ایفا نماید و از این جهت باعث شده است آسیب‌های جدی از طرف متولیان و تصمیم‌گیرندگان خارج از آن نهاد، به ویژه در مباحث بودجه‌ای به آن وارد شود. البته با تعریف قدیمی از نوع دانشگاه‌ها چاره‌ای جز تسلیم شدن به این سرنوشت باقی نمی‌ماند.

نتیجه گیری اینکه بایستی در کنار تغییر نگرش در دانشگاه‌ها، یک تغییر نگرش در ارزیابی آنها هم ایجاد شود به طوری که نگاه ارزیابی تنها معطوف به تولید علم نباشد بلکه باید برای اثبات و ارتقای جایگاه دانشگاه یک ارزیابی به نام سنجش تولید از علم نیز ایجاد شود.

سنجش و ارزیابی تولید از علم بدین معنی است که بتوان بازده اقتصادی متأثر از آن و کلید واژه‌های دیگر نظیر ایجاد اشتغال و حتی در بعد وسیع‌تر ایجاد امنیت، اقتدار و ثبات اجتماعی ایجاد شده ناشی از آن را سنجش نمود و آن عملکرد متناسب با بودجه در نظر گرفته شده برای هر دانشگاه و یا کل سیستم آموزش عالی سنجیده شود. با بررسی‌های به‌عمل آمده از این نظر نیز دانشگاه‌ها نه تنها نهاد مصرفی نبوده بلکه ارزش افزوده اقتصادی آن حتی بسیار بالاتر از نهادهای دیگر اقتصادی و صنعتی کشور بوده است. و می‌توان در سطح حداقلی این ادعا را داشت که دانشگاه‌ها، کارایی اقتصادی بالاتری نسبت به سایر نهادهای دولتی نسبت به بودجه دریافتی داشته‌اند.

سخن آخر اینکه نظر به اهمیت نقش پژوهش و فناوری به عنوان زیربنای توسعه پایدار، ضرورت وجود یک ارکان و نشریه خبری و تحلیلی جهت اطلاع‌رسانی از قوانین، مقررات، برنامه‌ها، اهداف، چالش‌ها و نیز اخبار آن حوزه احساس می‌شود که خوشبختانه با همت برخی کارکنان و مدیران معاونت پژوهش و فناوری پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری و اولین شماره آن تهیه شده اگر چه قطعاً کاستی‌های در این نشریه وجود دارد ولی امید است با انتقادها، و پیشنهادها ارزنده شما بر غنا و کیفیت آن افزوده شود.

در حاشیه بازدید از پنجمین جشنواره و نمایشگاه ملی علم تا عمل

وزیر علوم: افزایش تولیدات داخلی از مصادیق اقتصاد مقاومتی در کشور است

وارد می‌شد اکنون در داخل تولید می‌شود و این نشان از تحقق اقتصاد مقاومتی در کشور دارد.

وی در خصوص جلوگیری از موازی کاری در برنامه‌های فناوری وزارت علوم و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری گفت: بین معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت علوم همکاری و هماهنگی وجود دارد به طوری که در این نمایشگاه پارک‌های علم و فناوری، دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان حضور دارند و این نشان از همکاری وزارت علوم و معاونت است.

دکتر فرهادی همچنین با اشاره به برگزاری اجلاس وزرای علوم کشورهای غیرمتعهد در تهران اظهار داشت: در این اجلاس مذاکرات خوبی انجام شد تا بتوانیم با این کشورها تبادل علم و فناوری داشته باشیم.

دکتر محمد فرهادی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در بازدید از پنجمین جشنواره و نمایشگاه ملی علم تا عمل گفت:

برگزاری نمایشگاه‌های فناوری، افزایش تولیدات داخلی و تأسیس رشته‌های آموزشی منجر به کارآفرینی از مصادیق اقتصاد مقاومتی در کشور است.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر فرهادی در این بازدید با اشاره به دستاوردهای فناوری توسط محققان کشور اظهار داشت: ورود فارغ‌التحصیلان دارای مهارت به عرصه اقتصاد دانش‌بنیان و رفع نیاز کشور از طریق آنها را می‌توان از دیگر مصادیق اقتصاد مقاومتی برشمرد.

وی افزود: با تلاش این افراد خروج ارز از کشور کاهش یافته و نمونه‌های متعددی از فناوری که قبلاً

آشنایی با نشریات نامعتبر و نشریات جعلی

به منظور ارتقای هر چه بیشتر کیفیت تولیدات علمی، پیشگیری از انتشار مقالات ارزشمند پژوهشگران کشور در نشریات نامعتبر بین‌المللی تهیه سیاهه نشریات نامعتبر از سال ۱۳۹۱ در دستور کار در دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی قرار گرفت. که به دنبال آن کمیته‌ای از معاونان پژوهشی برخی از دانشگاه‌ها که دارای سیاهه نشریات نامعتبر بودند، جهت تعیین شاخص‌های نشریات نامعتبر تشکیل شد.

اولین سیاهه نشریات نامعتبر بهمن ماه ۱۳۹۱ با ۵۲ نشریه ابلاغ گردید و در آخرین سیاهه نشریات نامعتبر که مهر ۱۳۹۳ ابلاغ گردید ۵۲ نشریه که به دلیل خود استنادی زیاد در این سیاهه قرار گرفته بودند که با برگشت دوباره این نشریات به پایگاه JCR از موسسه ISI از این سیاهه خارج گردید.

در این راستا پیرو شناسایی و معرفی نشریات نامعتبر تعداد دیگری از نشریات وجود دارند که با استفاده از هویت نشریات معتبر بین‌المللی، به راهاندازی وبسایت‌هایی اختصاصی اقدام کرده و با همان مشخصات نشریات اصلی و معتبر، فعالیت می‌کنند، به‌یانی دیگر، این گروه از نشریات که می‌توان عنوان «نشریات جعلی» را برای آنها به کار برد، از طریق وبسایت‌های خود که توسط افراد سودجو اداره می‌شوند و با همان هویت نشریات اصلی و معتبر بین‌المللی، اما بدون اطلاع نشریه‌ی اصلی و به‌صورتی غیرقانونی فعالیت می‌کنند که با دریافت هزینه‌های بالا، بدون انجام فرایند داوری و در زمان محدود مقاله‌های آنها را در وبسایت‌های جعلی خود منتشر می‌کنند.

گفتنی است تاکنون ۸ نشریه دارای وبسایت جعلی معرفی شده که مقتضی است دانشگاه‌ها و پژوهشگران در صورت مواجهه یا شناسایی این چنین نشریاتی، نسبت به معرفی عنوان و آدرس وبسایت‌های جعلی به این دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی اقدام نمایند.

در ادامه، توصیه می‌شود تدابیر لازم برای آگاهی‌رسانی مؤثر در این خصوص به پژوهشگران، اعضاء هیئت علمی و دانشجویان در دستور کار آن دانشگاه‌ها قرار گیرد.

شایان ذکر است سیاهه روزآمد شده نشریات نامعتبر و جعلی همواره از طریق وبگاه «دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی» به آدرس <http://rpcc.msrt.ir> در دسترس دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی کشور قرار می‌گیرد.

بررسی تطبیقی جایگاه ایران و کشورهای منتخب در شاخص های اقتصادی

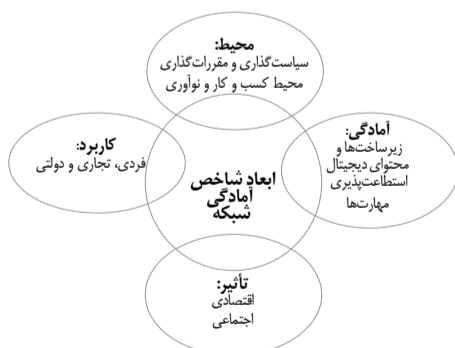
کل	۹۷۶۶۷	۱۰۱۲۸۹	۸۸۳۲۶
۱۳۸۹	۱۳۹۱	۱۳۹۲	
۹۰۱۹۱	۶۸۱۳۵	۶۴۷۸۹	(۷۰)
۲۲۵۹۶	۲۶۶۴۲	۲۹۸۹۹	(۳۰)
۱۱۳۷۸۷	۱۴۴۸۷۴	۹۸۰۳۴	۹۳۰۱۵

مأخذ بانک مرکزی ج.ا.ا.

طبق جدول میزان صادرات نفتی به جز سال های ۱۳۸۸، ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ روندی صعودی داشته است همچنین متوسط سهم صادرات نفتی از کل صادرات طی دوره مذکور ۷۸٫۹ درصد می باشد. صادرات غیرنفتی طی دوره مذکور به جز سال ۱۳۹۲ دارای روندی صعودی بوده است. سهم صادرات غیرنفتی از ۱۳٫۵ درصد در سال ۱۳۸۶ به ۳۰ درصد در سال ۱۳۹۲ افزایش یافته است. البته عمده دلیل افزایش شدید سهم صادرات غیرنفتی در سال ۱۳۹۱ ناشی از کاهش میزان صادرات نفتی در این سال می باشد. عمده ترین دلیل کاهش صادرات نفتی ایران در سال ۱۳۹۱ را می توان به تشدید تحریم های نفتی علیه کشور نسبت داد. علاوه بر این، تشدید تحریم های اقتصادی علیه کشور با سخت تر کردن مبادلات و کاهش شرکای صادراتی ایران نقش بسزایی در کاهش صادرات غیرنفتی ایفا کرده است. نکته قابل توجه دیگر در جدول ۴ سهم بالای کشور به صادرات نفتی است که نشان از وابستگی داخلی از تغییرات قیمت نفت و تحولات ارز دارد. در مجموع، دلایل کاهش صادرات کل ایران را در کنار تحریم های اقتصادی می توان به زمانبر بودن فرایند صادرات، عدم توجه جدی به ایجاد پنجره واحد تجاری به رغم الزامات قانونی آن و عدم انجام اقدامات لازم جهت الکترونیکی کردن فرایندها نسبت داد.

شاخص آمادگی شبکه

این شاخص نشان دهنده تمایل کشورها جهت بهره برداری از فرصت های فراهم شده توسط فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) است که با هدف درک بهتر تأثیرگذاری فناوری اطلاعات و ارتباطات بر رقابت پذیری یک کشور سالانه محاسبه و مبنای مقایسه کشورها قرار می گیرد. محدوده این شاخص از ۱ تا ۷ است. اجزای اصلی تشکیل دهنده این شاخص در نمودار ۴ ترسیم شده است.

نمودار ۴. اجزای شاخص آمادگی شبکه

نگاهی به شاخص آمادگی شبکه در ایران نشان می دهد که رتبه کشور در سال ۲۰۱۳ نسبت به ۲۰۱۲ بهبود ۳ پله ای داشته است (از ۱۰۴ در میان ۱۴۴ کشور به ۱۰۱). اما تکیه صرف بر این آمار نمی تواند نشان از بهبود وضعیت داشته باشد؛ چراکه، در تمامی زیرشاخص های تشکیل دهنده این شاخص وضعیت نامناسب تر شده است. بدین روی، می توان گفت بهبود ۳ پله ای ایران مرهون بدتر شدن وضعیت سایر کشورهای لحاظ شده در رتبه بندی این شاخص می باشد. زیرشاخص های شاخص آمادگی شبکه در ایران در سال های ۲۰۱۳-۲۰۱۲ در نمودار ۵ ارائه شده است.

به رغم اهمیت سرمایه گذاری مستقیم خارجی در فرایند جهانی شدن، سهم ایران بسیار اندک بوده است؛ به نحوی که، در سال ۲۰۱۳ با کاهش ۳۹ درصدی به ۰٫۱۸ درصد رسیده است. این کاهش سهم در حالی رخ داده است که سرمایه گذاری مستقیم خارجی در سطح جهان رشد ۷٫۳ درصدی را تجربه کرده است. از جمله دلایل پایین بودن میزان جذب سرمایه های خارجی در اقتصاد ایران می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- اخذ مالیات مضاعف از سرمایه گذاران خارجی و عدم تطابق قوانین سرمایه گذاری در ایران با کشورهای کانون سرمایه. به طور دقیق تر، سرمایه گذار باید به موجب قانون کشور خود و کشور میزبان مالیات جداگانه بپردازد که مانعی برای انجام سرمایه گذاری مشترک به شمار می رود؛
- افزایش مخاطره سرمایه گذاری به دلیل تغییرات زود هنگام مقررات ارزی، پولی و گمرکی؛
- بی ثباتی حاکم بر اقتصاد کشور به دلیل تشدید تحریم ها و نوسانات نرخ ارز؛
- عدم وجود قوانین تسهیل کننده و تشویق کننده سرمایه گذاری خارجی. در این ارتباط باید گفت که وجود برخی قوانین و مقررات موانع و محدودیت هایی در راه جذب سرمایه گذاری خارجی ایجاد کرده است. از جمله این قوانین اصولی از قانون اساسی (اصل ۱۳۹، ۸۱، ۴۶، ۷۷) قانون جلب و حمایت از سرمایه گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۳۴ و سایر قوانین مرتبط با سرمایه گذاری خارجی است؛
- عدم انجام اقدامات مناسب جهت الزام سرمایه گذاران خارجی به انتقال فناوری یا تولیدات با فناوری بالا.

صادرات

صادرات یکی از متغیرهای کلان اقتصادی و نشان دهنده درجه رقابت پذیری محصولات داخلی یک کشور در عرصه های بین المللی می باشد. میزان صادرات ایران و کشورهای منتخب و سهم آنها از صادرات جهانی در سال های ۲۰۱۳-۲۰۱۲ در جدول ۳ آورده شده است. جدول ۳. میزان صادرات ایران و کشورهای منتخب و سهم آنها از صادرات جهانی (میلیون دلار)

کشور	۲۰۱۳	۲۰۱۲
چین	۲۴۳۹۵۸۷٫۷۶۲ (۱۰٫۴)	۲۳۴۸۳۸۱٫۲۱۶ (۹٫۸)
کره جنوبی	۷۰۳۴۵٫۹۶۴۷ (۳٫۰)	۶۸۸۹۳۲٫۶۲۲۲ (۳٫۰)
هندوستان	۴۶۵۷۳۹٫۱۸۳۳ (۲٫۰)	۴۴۶۰۲۸٫۷۹۶۶ (۲٫۰)
مالزی	۲۵۵۷۸۷٫۸۷۰۱ (۱٫۱)	۲۶۵۷۹۴٫۲۱۶۹ (۱٫۲)
ترکیه	۲۱۰۸۵۶٫۵۳۳ (۰٫۹)	۲۰۷۴۴۰٫۳۷۱۴ (۰٫۹)
اندونزی	۲۰۶۱۷۱٫۴۰۹۹ (۰٫۹)	۲۱۲۹۸۹٫۵۶۱۵ (۰٫۹)
ایران	۹۳۰۱۵ (۰٫۴)	۹۸۰۳۳ (۰٫۴)
آذربایجان	۳۵۸۴۱٫۵۵۵۱۳ (۰٫۲)	۳۶۹۱۴٫۸۴۲۱۶ (۰٫۲)
جهان	۲۳۴۹۸۳۴۱٫۲۱	۲۲۸۵۷۵۳۰٫۰۷

Source: Www.Worldbank.org

مأخذ آمارهای ایران؛ بانک مرکزی ج.ا.ا.

روند صادرات ایران (نفتی و غیرنفتی) در جدول ۴ آورده شده است.

جدول ۴. روند صادرات ایران ۱۳۸۶-۱۳۸۸ (میلیون دلار)

صادرات	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸
نفتی	۸۴۵۰۵ (۸۶٫۵)	۸۶۶۱۹ (۸۵٫۵)	۶۹۹۵۷ (۷۹٫۲)
غیرنفتی	۱۳۱۶۲ (۱۳٫۵)	۱۴۶۷۰ (۱۴٫۵)	۱۸۳۶۹ (۲۰٫۸)

ایران، روند رشد تغییرات ماهانه شاخص تولیدات صنعتی در سال های ۲۰۰۴-۲۰۱۴ در نمودار ۲ ترسیم شده است.

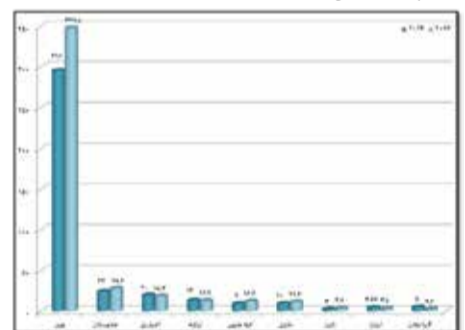
Source: Tradingeconomics.com

نمودار ۲. شاخص تولیدات صنعتی در ایران

طبق نمودار، شاخص تولیدات صنعتی ایران طی دوره مورد بررسی روندی نوسانی داشته است. اما روند کلی حاکم بر آن نزولی بوده است و از سال ۲۰۱۲ به این سو، رشد منفی را تجربه کرده است. کمترین میزان آن در سال ۲۰۱۲ (۱۳۹۱) ۱۳۹۱ (هش) محقق شده است که عمده ترین دلیل آن را می توان به ۱. تشدید تحریم های اقتصادی علیه کشور و افزایش نیاز صنایع به حجم وسیعی از نقدینگی برای خرید مواد مورد نیاز خود؛ ۲. وابستگی بخش به واردات به ویژه کالاهای سرمایه ای و واسطه ای؛ ۳. کاهش ارزش ریال در برابر ارزهای خارجی؛ ۴. عدم پرداخت اعتبارات مرتبط با بخش صنعت در فزای اول هدفمند کردن یارانه ها و ۵. عدم پرداخت جوایز صادرکنندگان اشاره کرد. گرچه تولیدات صنعتی در سه ماهه نخست سال ۲۰۱۴ رشد ۸٫۹ درصدی را تجربه کرد، همچنان این رشد منفی است و نیازمند توجه بیشتر سیاست گذاران به این بخش می باشد.

شاخص سرمایه گذاری مستقیم خارجی

سرمایه گذاری مستقیم خارجی یکی از ابزارهای رشد و توسعه اقتصادی و نمود ثبات اقتصادی حاکم بر کشور از منظر سایر کشورها در حرکت به سمت اقتصاد جهانی (جهانی شدن) است. در کشورهای در حال توسعه به دلیل عدم بهره مندی از امکانات لازم و دسترسی نامناسب به نقدینگی، به این ابزار جهت اجرای طرح های اقتصادی و تحقق نرخ های رشد بالا، اهمیتی دوچندان داده است. میزان سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کشورهای منتخب در سال های ۲۰۱۳-۲۰۱۲ در نمودار ۳ نشان داده شده است.

Source: Www.Worldbank.org

نمودار ۳. جذب سرمایه های خارجی در ایران و کشورهای منتخب ۲۰۱۳-۲۰۱۲

به منظور درک بهتر نحوه جذب سرمایه های خارجی در اقتصاد ایران، روند این متغیر در ایران و جهان طی سال های ۲۰۱۳-۲۰۰۵ در جدول ۲ آورده شده است. جدول ۲. جذب سرمایه های خارجی در ایران و جهان ۲۰۰۵-۲۰۱۳ (میلیارد دلار)

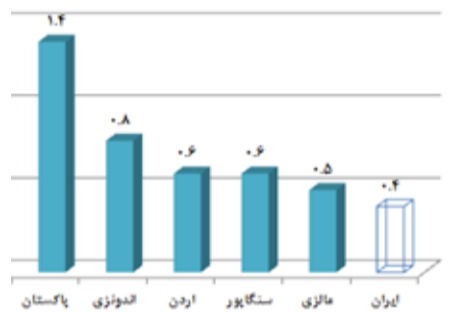
سال	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸
ایران	۲٫۸۹	۲٫۳۲	۲٫۰۲	۱٫۹۸
جهان	۱۳۳۹٫۸۰	۱۷۳۳٫۴۴	۲۴۲۶٫۷۶	۲۱۸۶٫۲۸
سهم ایران از جهان (درصد)	۰٫۲۲	۰٫۱۳	۰٫۰۸	۰٫۰۹

سال	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳
ایران	۲٫۹۸	۳٫۶۵	۴٫۲۸	۴٫۶۶	۳٫۰۵
جهان	۱۳۷۱٫۱۲	۱۵۲۹٫۴۵	۱۸۴۹٫۴۸	۱۵۵۰٫۴۸	۱۶۶۳٫۶۴
سهم ایران از جهان (درصد)	۰٫۲۳	۰٫۲۴	۰٫۲۳	۰٫۳۰	۰٫۱۸

Source: Www.Worldbank.org

شاخص بهره وری کل عوامل تولید

یکی از معیارهای مهم در ارزیابی افزایش محصول کل است. افزایش محصول کل از طریق بکارگیری عوامل تولید بیشتر و یا افزایش بهره وری عوامل تولید امکان پذیر می باشد. با این حال، به دلیل محدودیت منابع، کمپایی عوامل تولید و فشارهای هزینه ای ناشی از تشدید بکارگیری عوامل، رشد نهاده محور در بلندمدت با مشکل مواجه خواهد بود. از این رو، توجه به ارتقای بهره وری کل عوامل، ضرورتی اجتناب ناپذیر می باشد. میانگین بهره وری کل عوامل تولید در اقتصاد ایران و کشورهای منتخب در دوره زمانی ۲۰۱۱-۱۹۷۰ در نمودار ۱ ترسیم شده است.

Source: Asian Productivity Organization

APO Productivity Databook (2013)

نمودار ۱. میانگین بهره وری کل عوامل تولید در ایران و کشورهای منتخب ۲۰۱۱-۱۹۷۰

طبق نمودار، میانگین رشد شاخص بهره وری ایران طی سال های ۲۰۱۱-۱۹۷۰ کمتر از تمامی کشورهای منتخب است. به بیان دیگر، به نسبت سایر کشورهای نمونه، در اقتصاد ایران دستیابی به سطوح بالاتر رشد مساوی با فشارهای هزینه ای بیشتر از ناحیه بکارگیری عوامل تولید بیشتر و تورم ناشی از آن می باشد. در واقع، پایین بودن سطح بهره وری عوامل در اقتصاد باعث شده است که با وجود فضای گلخانه ای (اعم از حمایت های تجاری، یارانه های پنهان انرژی و یارانه های آشکار بخش تولیدی کشور) همچنان بهای تمام شده تولید محصولات کشور از اغلب کشورها بالاتر باشد. تحت این شرایط توان رقابت در عرصه بین المللی برای بنگاه ها وجود ندارد. بدین روی، توجه به ارتقای بهره وری (به عنوان یکی از مولفه های اصلی سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی) بسیار حایز اهمیت است. ارتقای بهره وری از طریق کاهش هزینه های تولید و انتقال تابع تولید به سمت بالا، موجب انتقال متحنی عرضه به سمت راست می شود. در واقع، رشد بهره وری با افزایش انعطاف پذیری و قدرت رقابتی بنگاه ها در بازارهای داخلی، زمینه را برای تخفیف شتاب رشد سطح عمومی قیمت ها، حمایت از تولیدات داخلی و بنابراین افزایش رقابت پذیری محصولات تولید داخل فراهم کرده است.

شاخص تولیدات صنعتی

معیاری اقتصادی است که تولید واقعی صنایع کارخانه ای، معدن و بخش آب، برق و گاز را اندازه گیری می کند. این معیار اساساً بر اساس شاخص های فیشر محاسبه می شود که وزنها مبتنی بر برآوردهای سالانه ارزش افزوده می باشد. روند تغییرات شاخص تولیدات صنعتی ایران و کشورهای منتخب در جدول ۱ ارائه شده است.

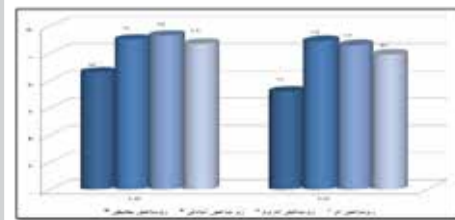
جدول ۱. رشد شاخص تولیدات صنعتی در کشورهای منتخب (درصد)

کشور	اکتبر ۲۰۱۳	اکتبر ۲۰۱۴	آهنگ نرخ رشد
اندونزی	-۰٫۱	۱۰٫۸۹	
هندوستان	-۱٫۱۶	۲٫۵	
مالزی	۱٫۷	۵٫۴	
ترکیه	۱٫۵	۲٫۲	
چین	۱۰٫۳	۸	
کره جنوبی	۳٫۶	-۱٫۹	
ژاپن	۵٫۴	-۰٫۶	
آذربایجان	۵٫۷	۱٫۸	

Source: Tradingeconomics.com

به منظور درک بهتر، شرایط حاکم بر این بخش در اقتصاد

ساخت لیزر فیبری با توان ۲۵۰ وات با حمایت طرح‌های صنایع نوین وزارت صنعت، معدن و تجارت

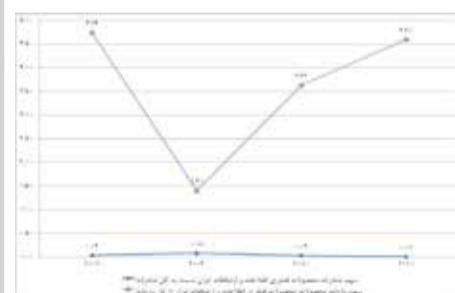
Source: WwW. World economic Forum.org

نمودار ۵. اجزای شاخص آمادگی شبکه در ایران (۲۰۱۳-۲۰۱۲)

طبق نمودار، زیرشاخص کاربرد، آمادگی، اثر و محیطی به ترتیب بیشترین تأثیرگذاری را بر رتبه نامناسب آمادگی شبکه در ایران در سال ۲۰۱۳ نسبت به سال ۲۰۱۲ داشته است. توضیح دقیق تر آنکه به دلیل عدم آموزش‌های کافی به مدیران، کارکنان و مقامات دولتی ضمن آنکه این گروه از افراد آمادگی لازم جهت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات را به دست نیاورده‌اند، بلکه در خصوص نحوه بکارگیری آن نیز اطلاع چندانی نداشته‌اند که نشان از ضعف آموزشی در این بخش دارد. توجه به این نکته هم ضروری است که در سال‌های اخیر به مدد توجه بیشتر به IT - Base کردن فعالیت‌ها و ایجاد شبکه‌های الکترونیکی، تدوین و تصویب قوانین مختلف و فراهم کردن زیرساخت‌های اطلاعاتی، تا حدودی وضعیت زیرشاخص محیطی بهبود یافته است، اما باز هم در جایگاه نامناسبی قرار دارد (رتبه ۸۶ در سال ۲۰۱۳) که نشان از ضرورت توجه بیشتر به این حوزه دارد.

صادرات و واردات محصولات فناوری اطلاعات و ارتباطات

صادرات محصولات فناوری اطلاعات و ارتباطات، یکی از زیرمجموعه شاخص‌های اقتصادی مرتبط با این حوزه در بازارهای بین‌المللی است. نتایج مطالعات حاکی از پایین بودن سهم صادرات این گروه از محصولات از کل صادرات کشور می‌باشد؛ به نحوی که به استناد آخرین اطلاعات بانک جهانی، صادرات محصولات فناوری اطلاعات و ارتباطات تنها ۰/۰۱ درصد کل محصولات صادراتی ایران در سال ۲۰۱۱ را تشکیل داده است که یکی از دلایل آن تک‌محصولی بودن اقتصاد ایران و وابستگی بالای آن به صادرات نفت و مشتقات نفتی می‌باشد. همچنین باید گفت که در سال ۲۰۱۱، واردات ایران در محصولات فناوری اطلاعات حدود ۴/۶ درصد کل واردات بوده است. میزان صادرات و واردات محصولات فناوری اطلاعات و ارتباطات در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۲ در نمودار ۶ ترسیم شده است.

Source: WwW.Worldbank.org

نمودار ۶. صادرات و واردات محصولات فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران (۲۰۱۱-۲۰۰۲)

طبق نمودار، طی دوره مورد بررسی همواره سهم واردات این گروه از محصولات بیش از صادرات آن بوده است که به معنای کسری تراز تجاری است. در این ارتباط، توجه به این نکته ضروری است که گرچه واردات محصولات فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌تواند نویددهنده انتقال فناوری به کشور باشد، نگاهی به شاخص آمادگی شبکه و زیرشاخص‌های آن نشان از عدم استفاده مناسب از واردات صورت گرفته دارد.

مقادیر	پارامترها
nm ۱۰۸۰	طول موج مرکزی
W ۲۲۰	توان بیشینه
Near Gaussian	پروفایل خروجی
۶۸۸۵	زاویه واگرایی خروجی

آقای دکتر مسعودی مجری پروژه گفت: کارایی لیزر بصورت نسبت توان خروجی لیزر به توان پمپ کل لیزرهای دیودی در هر جریان تعریف می‌شود که مقدار آن برای توان پمپ کل حدود ۳۰۳ وات و توان خروجی ۲۱۶ وات برابر با تقریباً ۷۱ درصد به دست آمده است. با توجه به کیفیت بالای جوش و برش حاصله، در مقایسه

مهندس ادیب مدیر اجرایی طرح‌های صنایع نوین به همراه تیم کارشناسان از محل اجرای پروژه "ساخت لیزر فیبری با توان ۲۵۰ وات" در دانشگاه شهید بهشتی که با حمایت مالی طرح‌های صنایع نوین اجرا شده است، بازدید کردند.

در سال‌های اخیر لیزرهای فیبری به دلیل حجم کمتر و سبک‌تر بودن و کیفیت باریکه خروجی بهتر در مقایسه با لیزرهای حالت جامد توجه زیادی را در زمینه‌های مخابرات نوری، حسگرهای لیزری، پزشکی، پردازش مواد، نگهداری داده‌ها و... به خود جلب کرده‌اند. در این پروژه، لیزر فیبری پیوسته ۲۲۰ وات با استفاده از فیبرهای دوغلافه آلاییده با ایتربیوم با مشخصات زیر طراحی، ساخت و بهینه سازی شد. این لیزر به طور خاص می‌تواند در برشکاری، جوشکاری، سوراخ کاری و حکاکی فلزات مورد استفاده قرار گیرد.

با سایر روش‌های متداول، سرعت بالای آن و راندمان بالای لیزر فیبری در مقایسه با سایر لیزرها، بومی سازی آن می‌تواند ارزش افزوده زیادی را در ساخت آن ایجاد و به بازار داخلی و حتی خارجی نیز ارائه نمود.

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم از الزام دستگاه‌های اجرایی به اعلام برنامه پژوهشی ۳ ساله خبر داد

دکتر احمدی عنوان کرد: با توجه به وظایف وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های مادر تخصصی انجام هر یک از طرح‌های کلان ملی از طریق تجمیع اعتبارات دستگاه اصلی و دستگاه‌های زیرمجموعه آن با رعایت قوانین مربوط امکان پذیر است، و این موضوعی بود که در این جلسات مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم اظهار داشت: به منظور تسهیل در امور پژوهش و فناوری و استفاده از ظرفیت ملی در امر پژوهش در تقویت ارتقای دانشگاه و صنعت، دستگاه اجرایی اعتبارات موضوع این قانون را برون‌سپاری کرده و از طریق عقد قرارداد با مراکز پژوهشی و فناوری هزینه می‌کند.

دکتر احمدی در پایان سخنان خود گفت: بر این اساس، دستگاه‌ها موظف هستند حداقل ۵۰ درصد اعتبارات را به صورت برون‌سپاری هزینه کنند.

دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گفت: دستگاه‌های اجرایی ملزم هستند تا ظرف ۶ ماه آینده برنامه سه ساله پژوهش و فناوری خود را اعلام کنند و در سایت سمات (سامانه ملی اطلاعات تحقیقاتی کشور) قرار دهند.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر احمدی در حاشیه یک‌صدویست و هشتمین جلسه کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عفت) با اعلام این خبر اظهار داشت: در این جلسه آیین‌نامه اجرایی قانون الحاقی تخصیص یک درصد اعتبارات دستگاه‌های اجرایی به امر پژوهش تصویب شد.

وی افزود: این آیین‌نامه مشخص می‌کند که این دستگاه‌ها چگونه اعتبارات پژوهشی را هزینه کنند. به طور مثال می‌توان گفت مسئولیت اجرای این دستورالعمل در دستگاه‌ها در سطح ملی به عهده خود دستگاه و در سطح استان به عهده استاندار است.

گزارش آثار و پیامدهای سرقت علمی در پایان نامه‌ها و رساله‌ها ایرانداک آثار و پیامدهای سرقت علمی در پایان نامه‌ها و رساله‌ها را در سه میزگرد تخصصی بررسی کرد

ارزیابی تشابه پایان نامه‌ها با سامانه «هماندجو» امکان پذیر شد

با راه اندازی آزمایشی سامانه «هماندجو»، توسط پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) ارزیابی تشابه در پایان نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی امکان پذیر شد.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران "سامانه آزمایشی «هماندجو» با پشتوانه متن کامل و در حال افزایش بیش از ۱۰۰ هزار عنوان از تازه ترین پایان نامه‌ها و رساله‌ها (۱۳۸۷-۱۳۹۳) به صورت آزمایشی مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

«هماندجو» با جستجو خودکار در متن کامل پایان نامه‌ها و رساله‌های موجود در ایرانداک، نوشته‌های همانند را با زبانی و اندازه همانندی و منبع اطلاعات همانند را نمایش می‌دهد.

گفتنی است، هدف از راه اندازی آزمایشی این سامانه با امکانات محدود، افزون بر شناخت کاستی‌ها و برطرف کردن آنها، آشنایی استادان با قابلیت‌های آن و شناخت همانندهاست. لازم به توضیح است، پس از اجرای آزمایشی، قابلیت‌های ارزشمند دیگری در این سامانه در اختیار همه دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور قرار خواهد گرفت.

در حال حاضر، امکان استفاده رایگان و آزمایشی این سامانه به پنج دانشگاه، داده شده و نزدیک به ۲ هزار استاد از این سامانه استفاده می‌نمایند.

استادان معرفی شده از جانب دانشگاه‌ها برای کار بست آزمایشی این سامانه، می‌توانند به نشانی tik.irandoc.ac.ir مراجعه و پس از ورود به سامانه، نوشته‌های دانشجویان خود را بارگذاری و نتیجه را در کوتاه‌ترین زمان ممکن، دریافت کنند.

دسترسی دانشگاه‌ها به پایگاه‌های اطلاعاتی برقرار شد

پیرو تلاش‌های یکساله شورای سیاست گذاری و برنامه ریزی تأمین منابع علمی و مذاکرات با ناشران بین‌المللی، تاکنون دسترسی ۱۵ دانشگاه به پایگاه‌های اطلاعاتی علمی برقرار شد و برای سایرین نیز براساس اولویت‌های ایشان اقداماتی در دست انجام است.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران "با تلاش‌های شورای سیاست گذاری و برنامه ریزی تأمین منابع علمی کشور، در حال حاضر ارتباط مناسبی با ناشران برقرار شده و مؤسسات متقاضی دسترسی به پایگاه اطلاعات علمی عضو شورا، در حال استفاده از این منابع هستند.

پایگاه‌های اطلاعاتی Scince Direct، Scopus، Wiley، CABI، Springer، Proquest بر حسب تقاضای دانشگاه در دسترس آنها قرار گرفته است.

گفتنی است، شورای تأمین منابع علمی در تلاش است، با مذاکرات پیش‌رو، دیگر دسترسی‌ها را نیز برقرار نماید. این آمادگی هم از سوی شورا اعلام شده که هر دانشگاهی به هر پایگاهی که نیاز دارد، می‌تواند سفارش خود را به شورا ارسال تا ترتیب برقراری دسترسی ایشان داده شود.

اهمیت زیادی داشته و نیاز به توضیح ندارد که سرقت علمی هم می‌تواند عملی غیراخلاقی باشد و هم مجرمانه، اما الزاماً همه اعمال غیراخلاقی، مجرمانه نیستند.

محرومیت‌های اجتماعی ناشی از سرقت علمی احتمالاً این بزه را پایین می‌آورد

با توجه به اینکه قبح اخلاقی سرقت علمی از میان رفته، ضمانت اجرایی برای جلوگیری از آن کم‌اثر شده است (پدیده فراگیری) اما آثار سرقت علمی و تبعات ناشی از آن بیش از همه باید متوجه استادان راهنما و مشاور و داور به عنوان مباشران و معاونان جرم باشد.

تبعاً اگر سرقت علمی موجب محرومیت‌های اجتماعی دیگر برای افراد (استاد/ دانشجو) شود (مرگ مدنی) احتمال بروز این بزه کمتر می‌شود اما اگر مجرمان پادش خود را علاوه بر دریافت مدرک رسمی، با القابی چون «رند» و «زنگ» بگیرند، راهکارهای پیشگیرانه بسیار کم‌اثر خواهد شد.

یکی از راهکارهای موجود این است که بر پایه پیوند ارجاعات می‌توان استراتژی‌های مختلفی برای کاهش سرقت علمی برگزید. از جمله: پیگرد قانونی، ایجاد محیط مشارکت به جای تنبیه، آموزش روش‌های ارجاع و نقل قول، استفاده از نرم‌افزارهای پشتیبان ارجاع که فرایند ارجاع را تسهیل می‌کند و نرم‌افزارهای کنترل سرقت علمی.

نرم‌افزارهای پشتیبانی به کمک جلوگیری از سرقت علمی می‌آیند

این نکته ضروری به نظر می‌رسد، که فرایند ارجاع در صورتی که به وسیله سیستم‌های نرم‌افزاری پشتیبانی نگردد بسیار وقت‌گیر خواهد بود و افرادی که به‌تازگی وارد عرصه پژوهش می‌گردند به دلیل ناشناختی با مصادیق سرقت علمی و ناتوانی در تبعیت از فرایند ارجاع و نقل قول سارق علمی

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) سه میزگرد تخصصی در سه محور آثار و پیامدهای سرقت علمی در پایان نامه‌ها و رساله‌ها، نقش نظام آموزشی در این زمینه، و مقابله نرم‌افزاری با سرقت علمی برگزار نمود. به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران "ایرانداک به عنوان آرشیو ملی پایان نامه‌ها و رساله‌های دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی کشور، همواره با دغدغه پشتیبانی از حقوق معنوی پدیدآوران و دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور در این زمینه روبه‌رو بوده است. از این‌رو، افزون بر پی‌گیری زیرساخت‌های فنی برای کشف و پیش‌گیری از سرقت علمی، این موضوع دست‌مایه گفتگویی در میان صاحب‌نظران این حوزه نیز گردیده و بدین منظور ایرانداک میزگردهای تخصصی را در این حوزه برگزار می‌نماید. پژوهشگاه با مشارکت صاحب‌نظران و متخصصین این حوزه تاکنون سه میزگرد تخصصی در این زمینه برگزار کرده است.

آنچه که در این میزگردها مطرح شد گستردگی بحث سرقت علمی بود و موضوع سخن ما در این میزگدها، تکیه بر موضوع سرقت علمی در پایان نامه‌ها و رساله‌هاست.

گونه‌های سرقت علمی شامل کل یک اثر را به نام خود کردن، بخشی از کار دیگران را به نام خود ثبت کردن،

یک کار را به شکل‌های گوناگون و با تغییر عنوان مطرح کردن، ترجمه از زبان‌های دیگر و به عنوان تألیف خود ثبت کردن، نقل از منابع بدون استناد و نقل با تغییر ظاهر بیان و واژگان، بدون استناد به منبع است.

استاد راهنما نقش کلیدی در جلوگیری از سرقت علمی دارد

آنچه مسلم است، استاد راهنما و نظارت دقیق وی، توانایی و تسلط علمی استاد در جلوگیری از سرقت علمی نقش اساسی دارد؛ انبوه دانشجویان تحصیلات تکمیلی، کنترل سرقت علمی دانشجویان را دشوارتر ساخته و نیاز به استاد، ورود افراد کم‌سواد را به جرگه استادان آسان‌تر نموده است.

افزون بر این، در کنار توسعه کمی بسیار گسترده تحصیلات تکمیلی، سازوکارهای پژوهشی و آموزشی و پشتیبانی در زمینه پژوهش فراهم نشده و نگاه انتفاعی به پذیرش دانشجویان، به نوعی، آیدمی شده و این موضوع نظارت علمی دقیق را سست می‌نماید.

بدیهی است، وزارت علوم در ایجاد ساختار مناسب برای تصویب و انجام پروژه‌های پایان‌نامه‌ای و رساله‌های دکتری (پیش از انتشار و واگذاری اثر) و وضع مقررات سختگیرانه برای ایجاد فضای علمی مناسب توسط استادان نقش ستادی ایفا می‌کند.

ایرانداک به عنوان ابزار حاکمیتی بر نظارت علمی استادان کمک می‌کند

ایرانداک به عنوان مرکز ملی گردآوری، سازماندهی و ارائه خدمات علمی مربوط به پایان نامه‌ها و رساله‌ها (پس از دریافت آثار) نقش کلیدی داشته و دسترسی آزاد از طریق ایرانداک یک ابزار حاکمیتی است که می‌تواند به مؤثر واقع شدن کار نظارت علمی استادان بسیار کمک کند.

متأسفانه، یکی از آثار زاینبار سرقت علمی، تغییر نگاه جامعه به دانشگاهیان بوده و کم‌رنگ شدن قبح سرقت علمی و مجازات نشدن سارقین علمی، گسترش گستاخانه سرقت علمی را به دنبال داشته است.

آموزش و ضرورت آشنایی دانشجویان با اخلاق علمی و پژوهشی و توجه به معیارهای اصالت یک اثر از نگاه حقوقی،

سامانه پیشینه پژوهش آغاز به کار کرد

از آنجا که پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات (ایرانداک) متولی ثبت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات علم و فناوری کشور است و از دیرباز مرکز اصلی دریافت نسخه‌ای از پایان نامه‌ها و ارائه خدمات اطلاعاتی از پایان نامه‌ها به جامعه علمی کشور بوده، راه‌اندازی این سامانه گام مهمی را در جهت جلوگیری از انجام پژوهش تکراری توسط دانشجویان، پژوهشگران و دانشگاهیان برداشته است.

بنابراین گزارش، تعداد درخواست‌ها در روزهای اول راه‌اندازی سامانه پیشینه پژوهش، کمتر از صد مورد بود که در حال حاضر با گذشت چهار ماه از راه‌اندازی سامانه، به حدود ۲۵۰ درخواست در روز رسیده است. برای کاربست این سامانه، دانشجویان و محققین پس از ثبت نام و تأیید آن، وارد سامانه شده و پس از ارائه اطلاعات و موضوع پژوهش خود و پرداخت پانزده هزار تومان برای هر جست‌وجو، پاسخ خود را در ۴۸ ساعت دریافت می‌کنند.

گفتنی است، تأیید از رونمایی سامانه، دانشگاه‌های کشور، جهت بررسی وجود یا عدم وجود پیشینه موضوعات پیشنهادی (پروپوزال) پایان نامه و یا رساله‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی به منظور جلوگیری از دوباره‌کاری و تکرار موضوعات و عنوان‌های مشابه، با پژوهشگاه مکاتبه می‌کردند و پژوهشگاه پس از بررسی منابع موجود، نتیجه را به دانشگاه مربوطه اعلام می‌کرد و پس از آن دانشگاه با توجه به سیاست‌های خود درباره تصویب پروپوزال تصمیم نهایی را گرفته و به دانشجو اعلام می‌کرد.

با راه‌اندازی سامانه پیشینه پژوهش، مدت زمان پاسخ‌گویی به درخواست‌های پیشینه پژوهش به ۴۸ ساعت (دو روز کاری) تقلیل یافت. به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران "برای هدفمندسازی و افزایش کارایی و اثربخشی پژوهش‌ها، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) سامانه پیشینه پژوهش را با پشتوانه متن کامل و در حال افزایش ۳۰۰ هزار عنوان از پایان نامه‌ها و رساله‌ها راه‌اندازی نمود. سامانه پیشینه پژوهش با هدف آگاهی جامعه علمی از پیشینه پایان نامه‌ها و رسانه‌ها و بررسی یکتا بودن پایان نامه‌ها و رساله‌ها در ایرانداک به بهره‌برداری رسید.

ساختار سه‌سطحی برای مأموریت‌گرا کردن و تجاری‌سازی طرح‌های کلان ملی

دبیر کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی شورای عالی عتف، ضمن تأکید بر اینکه مأموریت‌گرا کردن و تجاری‌سازی نتایج تحقیقات به صراحت در اسناد بالادستی مورد اشاره قرار گرفته است؛ بر ایجاد یک ساختار سه‌سطحی شامل دستگاه سفارش‌دهنده، دستگاه بهره‌بردار و واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و مجری طرح جهت کاربردی کردن طرح‌های کلان ملی و پاسخ‌گویی آنها به نیازهای اساسی کشور تأکید کرد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر حسین بنگداری، دبیر کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی شورای عالی عتف در دومین همایش ملی باز یافت گفت: مأموریت‌گرا کردن و تجاری‌سازی نتایج تحقیقات مواردی هستند که به صراحت در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور، سیاست‌های نقشه جامع علمی کشور، سیاست‌های کلی علم و فناوری به طور ویژه مورد تأکید قرار گرفته‌اند.

وی اشاره کرد: برای این منظور مسائل کلان و اساسی کشور در حوزه‌های مختلف توسط شورای عالی عتف شناسایی شده و برای حل آنها طرح‌های کلان ملی که دارای ویژگی‌هایی از قبیل ایجاد ارزش افزوده فراوان، توسعه علم و فناوری، حرکت در مرزهای دانش، نیاز به صرف هزینه و زمان بالا و همکاری دستگاه‌های اجرایی مختلف هستند، مورد تصویب قرار گرفته است.

دکتر بنگداری ضمن تأکید بر لزوم بازنگری در ساختار مدیریت و نظام تأمین مالی طرح‌ها به منظور تحقق حداکثری اهداف طرح‌های کلان ملی افزود: سیاست‌گذاری‌های کلان در حوزه طرح‌ها، تبیین راهبردهای تخصصی در حوزه مدیریت طرح‌ها، تسهیل‌گری و تأمین زیر ساخت در خدمات حقوقی/ قانونی از جمله وظایف نهادهای سیاست‌گذاری می‌باشد.

دبیر کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی ضمن تبیین نقش هر یک از ارکان ساختار سه‌سطحی در اجرای طرح‌های کلان گفت: استفاده از ساختار سه‌سطحی شامل دستگاه اجرایی سفارش‌دهنده، دستگاه بهره‌بردار و واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و مجری (مجریان) طرح می‌تواند موجب ایجاد حداکثر ارزش افزوده شود.

دکتر بنگداری ادامه داد: این ساختار سه‌سطحی کمک خواهد کرد که از ابتدای تعریف و واگذاری طرح کلان به مجری، دستگاه بهره‌بردار و واحدهای تحقیق و توسعه صنایع بتوانند در کنار مجری طرح ایفای نقش کرده و آن را در راستای کاربردی شدن و تجاری‌سازی هدایت نمایند.

وی تصریح کرد: عدم تبدیل طرح تحقیقاتی به محصول و عدم شکل‌گیری زنجیره پژوهش، فناوری و تجاری‌سازی یکی از خطراتی که به طور بالقوه می‌تواند طرح‌های کلان ملی توسعه‌ای را تهدید می‌کند. دبیر کمیسیون کشاورزی آب و منابع طبیعی شورای عالی عتف افزود: تاکنون در شورای عالی عتف حدود ۴۷ طرح کلان ملی به تصویب رسیده است که از میان آنها طرح‌های دانش و فناوری باز یافت پس‌اب‌های شهری، صنعتی و کشاورزی، بررسی اثرات تغییر اقلیم و مدیریت خشکی و خشکسالی، دانش و فناوری استفاده از آب دریا و آبهای شور برای استفاده در کشاورزی، شرب و صنعت، و مدیریت جامع حوزه‌های آبخیز کشور در حوزه آب و آبفا قرار دارد.

دکتر بنگداری در پایان اضافه کرد: امید می‌رود با اعمال ساختار سه‌سطحی و تبیین جایگاه و کارکرد هر یک از آنها در اجرا، طرح‌های کلان ملی بخش آب و آبفا بتوانند تهدیدات ناشی از تغییرات اقلیمی را در کشور برطرف نموده و موجب اعمال مدیریت بهینه عرضه و تقاضای مصرف آب در کشور شود.

عق

بررسی پیش‌نویس دستورالعمل مدیریت و راهبری و تأمین مالی طرح‌های کلان

دبیر علمی ستاد طرح‌های کلان ملی با بیان اینکه پیش‌نویس دستورالعمل مدیریت و راهبری و تأمین مالی و کنترل بودجه طرح‌های کلان تدوین شده است، گفت: به منظور بررسی پیش‌نویس تهیه شده جلسه ای با حضور معاونین وزارتخانه‌های ذیربط برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، جلسه بررسی پیش‌نویس دستورالعمل زیرساخت‌های مدیریت و راهبری و تأمین مالی و کنترل بودجه طرح‌های کلان ملی با حضور دکتر وحید احمدی، دبیر کل شورای عالی عتف و معاونین وزارتخانه‌های ذیربط برگزار شد.

دکتر سید مهدی سجادی‌فر، دبیر علمی ستاد طرح‌های کلان ملی دبیرخانه شورای عالی عتف در گفتگو با پایگاه اطلاع‌رسانی دبیرخانه شورای عالی عتف گفت: از معضلات آیین‌نامه پیشین یکی عدم تطابق آن با مصوبه پانزدهمین جلسه شورای عالی و دیگری در نظر نگرفتن سازوکار تأمین مالی و کنترل بودجه طرح‌های کلان بود.

وی افزود: به همین دلیل براساس مصوبه جلسه شانزدهم شورای عالی عتف مقرر شد کارگروهی با حضور تعدادی از وزرا و رؤسای دانشگاه‌ها تشکیل شود تا در خصوص نحوه تأمین اعتبار هر یک از طرح‌های کلان تأیید شده در قالب سهم عتف، دستگاه اجرایی و بخش خصوصی و اصلاح ساختار اجرایی آنها پیشنهاد را به جلسه آتی شورای عالی ارائه نماید.

سجادی‌فر افزود: دبیرخانه شورای عالی به منظور آماده ساختن مقدمات تشکیل جلسه کارگروه مذکور و تدوین پیش‌نویس آیین‌نامه‌های مورد نیاز، کمیته کارشناسی با حضور نمایندگان و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی ذیربط تشکیل داد.

دبیر علمی ستاد طرح‌های کلان ملی با بیان اینکه پیش‌نویس دستورالعمل مدیریت و راهبری و تأمین مالی طرح‌های کلان در این کمیته تدوین شده است، گفت: به منظور بررسی پیش‌نویس تهیه‌شده جلسه‌ای با حضور معاونین وزارتخانه‌های ذیربط برگزار شد.

مهدی سجادی‌فر با بیان اینکه این دستورالعمل صرفاً طرح‌های کلان فعلی مصوب شورای عالی عتف را شامل می‌شود، افزود: براساس این دستورالعمل طرح‌های کلان ملی موجود به سه دسته تقسیم می‌شوند که سهم دستگاه‌های سفارش‌دهنده و شورای عالی به تناسب متفاوت خواهد بود.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عتف، ادامه بررسی این آیین‌نامه به جلسه آتی موکول شد. روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عتف

هفدهمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری با حضور معاون اول رییس‌جمهور برگزار شد

هفدهمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری با حضور اسحاق جهانگیری معاون اول رییس‌جمهور برگزار شد و طی آن پیش‌نویس مصوبات مورد نیاز برای توسعه مناطق ویژه علم و فناوری که در کمیسیون دائمی شورا به تأیید رسیده بود، به تصویب رسید.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، هفدهمین جلسه شورای عالی عتف به ریاست دکتر جهانگیری، معاون اول رییس‌جمهور، برگزار شد.

در این جلسه دکتر اسحاق جهانگیری با تأکید بر ضرورت کاهش اتکا به درآمدهای نفتی اظهار داشت: تنها راهی که می‌توانیم وابستگی خود را به درآمدهای نفتی کاهش دهیم، توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان، گسترش علم و فناوری و اتکا به دانش و توان علمی است.

معاون اول رییس‌جمهور صندوق توسعه شکوفایی را فرصتی برای شکوفایی شرکت‌های دانش‌بنیان دانست و بر لزوم تلاش همگانی برای توسعه علم و فناوری و ایجاد مؤسسات دانش‌بنیان تأکید کرد.

دکتر جهانگیری با بیان اینکه استانداران مسئول اصلی توسعه کشور هستند افزود: با توجه به ابلاغ سیاست‌های کلی توسعه علم و فناوری از سوی رهبر معظم انقلاب و همچنین جهت‌گیری دولت در این زمینه، انتظار می‌رود استانداران کشور توجه ویژه‌ای به توسعه علم و فناوری معطوف دارند و از ظرفیت‌های موجود حداکثر استفاده را بنمایند.

وی ضمن قدردانی از تلاش استانداران آذربایجان شرقی، اصفهان، خراسان رضوی، یزد و بوشهر در خصوص ایجاد مناطق ویژه علم و فناوری، اظهار امیدواری کرد اقدامات انجام‌شده در این ۵ استان برای سایر استان‌ها الگو شود.

در این جلسه که وزرای علوم، تحقیقات و فناوری، آموزش و پرورش، ارتباطات و فناوری اطلاعات، راه و شهرسازی، نیرو، صنعت، معدن و تجارت، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون علمی و فناوری رییس‌جمهور، رییس دانشگاه آزاد اسلامی و رؤسای فرهنگستان‌های هنر، زبان و ادبیات فارسی و علوم پزشکی نیز حضور داشتند، دکتر احمدی، دبیر کل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، گزارشی از رویکرد دبیرخانه و اقدامات انجام‌شده در خصوص مناطق ویژه علم و فناوری ارائه کرد.

در این نشست همچنین استانداران آذربایجان شرقی، اصفهان، خراسان رضوی، یزد و بوشهر هر کدام به ارائه گزارشی از ضرورت‌های تأسیس منطقه ویژه علم و فناوری، مصوبه‌های قانونی و حقوقی و ظرفیت‌های استانی خود برای این منظور پرداختند و اقدامات انجام‌شده در جهت مدیریت و سازماندهی پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های موجود را تشریح کردند.

در ادامه این جلسه پیش‌نویس مصوبات مورد نیاز برای توسعه مناطق ویژه علم و فناوری که در کمیسیون دائمی شورا به تأیید رسیده بود، مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت و پس از بررسی و طرح دیدگاه‌های مختلف این پیشنهادها به تصویب رسید.

روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عتف

یکصد و بیست و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی شورای عالی عتف برگزار شد

یکصد و بیست و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی شورای عالی عتف با حضور دکتر وحید احمدی، دبیر کل شورای عالی عتف و دکتر محمد ابوبی اردکان قائم مقام دبیر کل برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عتف، یکصد و بیست و هفتمین جلسه کمیسیون دائمی شورای عالی عتف با حضور دکتر وحید احمدی، دبیر کل شورای عالی عتف و دکتر محمد ابوبی اردکان قائم مقام دبیر کل برگزار شد. در این جلسه که در آستانه هفدهمین جلسه شورای عالی عتف برگزار شد، اعضا پیرامون نحوه اجرایی‌سازی وظایف دبیرخانه شورای عالی عتف در قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات و بررسی درخواست دستگاه‌های اجرایی جهت عضویت در کارگروه ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات به بحث و بررسی پرداختند.

در حاشیه این جلسه دکتر وحید احمدی در گفتگو با پایگاه اطلاع‌رسانی دبیرخانه شورای عالی عتف گفت: در این جلسه چند مسأله مطرح شد که یکی از آنها در خصوص تصمیم‌گیری درباره نحوه عضویت اشخاص حقیقی منتخب کمیسیون‌های تخصصی بود.

دبیر کل شورای عالی عتف خاطرنشان کرد: بحث و بررسی پیرامون نحوه اجرایی‌سازی وظایف دبیرخانه شورای عالی عتف در راستای اجرای قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان موضوع دیگری بود که در این جلسه مورد بررسی قرار گرفت.

احمدی تصریح کرد: این قانون یک مرجع اصلی قانونی است که تکلیف راهبردی دستگاه‌ها و نحوه سازوکار شرکت‌های دانش‌بنیان را تعیین می‌کند. معاون پژوهشی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: از دیگر موضوعات مطرح‌شده در صد و بیست و هفتمین کمیسیون دائمی شورای عالی عتف بررسی تغییرات و اصلاحاتی در آیین‌نامه اجرایی قانون شرکت‌های دانش‌بنیان بود. احمدی گفت: آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان باید پس از تأیید شورای عالی عتف به هیئت دولت ارجاع شود.

تشکیل کارگروه‌های تدوین آئین‌ها و روش‌ها با محوریت استان‌های دارای مجوز مناطق ویژه

شده و بدنه برخی از استان‌ها دارای انباشتی از ثروت انسانی و تجربی و مجموعه‌ای از نگرش‌های نو است و این نگرش‌ها نیازمند هم‌زایی متوازن و مدیریت نوین است تا به مرحله اجرا برسد که البته با توجه به پای کار بودن استانداران، امید زیادی برای رشد حوزه فناوری در کشور داریم.

در ادامه این جلسه نمایندگان پنج استان مشکلات، چالش‌ها و ابهامات موجود در اجرای آیین‌نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری کشور را مطرح کردند و پیشنهادهای برای اجرای بهتر بندهای آیین‌نامه مذکور ارائه دادند.

در این جلسه مقرر شد به منظور مشارکت بیشتر نمایندگان استان‌ها در فرایند تدوین آیین‌نامه‌ها و روش‌ها، پنج کارگروه با محوریت استان‌ها تشکیل شود که هر استان می‌بایست محوریت تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های موجود در هر یک از موضوعات کارگروه‌ها را برعهده بگیرد.

همچنین استان‌ها موظف شدند نظرات و پیشنهادهای استان‌های دیگر را دریافت و پس از مطالعه و جمع بندی نهایی، نظر کارگروه مربوطه را در خصوص آن موضوع خاص به دبیرخانه ارائه کنند. این پنج کارگروه عبارتند از:

- ۱- کارگروه ساختار و اساسنامه سازمان عامل با محوریت استان یزد
  - ۲- کارگروه بسته‌های تشویقی و حمایتی با محوریت استان خراسان رضوی
  - ۳- کارگروه مناطق شهری خلاق با محوریت استان اصفهان
  - ۴- کارگروه همکاری با سازمان‌ها و کانون‌های اصلی با محوریت استان آذربایجان شرقی
  - ۵- کارگروه برنامه‌ریزی در سازمان‌های عامل با محوریت استان بوشهر
- پس از اتمام جلسه دکتر وحید احمدی و هیئت همراه از دانشگاه یزد و پارک علم و فناوری استان یزد دیدن کردند.

در دومین جلسه هم‌اندیشی نمایندگان پنج استان دارای مجوز مناطق ویژه علم و فناوری مقرر شد، پنج کارگروه با محوریت استان‌ها جهت تدوین آیین‌نامه‌ها و روش‌ها تشکیل شود.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، دومین جلسه هم‌اندیشی نمایندگان استان‌های دارای مجوز مناطق ویژه با حضور دبیرکل شورای عالی عتف و معاون توسعه استاندار یزد برگزار شد. در این جلسه دبیرکل شورای عالی عتف با اشاره به اینکه معاون اول رییس‌جمهوری بر لزوم حرکت تمام استان‌ها به سمت حمایت از فناوری تأکید دارد گفت: با وجود حمایت‌های دولت و استانداران باید تمام استان‌های دارای مجوز به هم کمک کنند و اگر استانی به راهکار مناسبی رسید در بقیه استان‌ها الگو شود.

دکتر وحید احمدی بیان داشت: پیشتر اینگونه بود که عده‌ای می‌خواستند ایده‌ها و الگوهای فناوری غرب را در کشور پیاده کنند ولی امروز این روال در حال تغییر است و این امر برای ما مسئولیت ایجاد می‌کند.

احمدی اضافه کرد: در کنار این امر باید ارتباطات خارجی و داخلی را با حرکتی منسجم، علمی و منظم حفظ کنیم و تیم‌های تخصصی را برای بررسی موضوعات مختلف تشکیل دهیم.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ادامه داد: متأسفانه هنوز هم عده‌ای مناطق ویژه علم و فناوری را سخت‌افزاری می‌بینند در حالی که چنین نیست و باید از تمام ظرفیت‌های کشور حتی حوزه‌های فرهنگی و مذهبی نیز استفاده کنیم.

وی از تلاش و تکاپوی استان‌های دارای مجوز مناطق ویژه علم و فناوری برای پیشبرد طرح‌های استان‌ها استقبال کرد و افزود: استان‌های دارای مجوز در این بخش، استان‌های پیش‌تاز در حوزه فناوری هستند.

احمدی گفت: خوشبختانه امروز تغییرات بسیاری در نگاه‌ها ایجاد

وی ادامه داد: یکی از این اصلاحات درخصوص کارگروه تشخیص مصادیق و صدور مجوز برای شرکت‌های دانش‌بنیان بود.

احمدی گفت: طبق آیین‌نامه تنظیم شده این کارگروه اکنون در معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری فعالیت می‌کند اما با توافق به‌عمل آمده میان وزارت علوم و معاونت علمی فناوری ریاست‌جمهوری اصلاحاتی پیش بینی شده که این کارگروه زیر نظر دبیرخانه شورای عتف و شورای عالی عتف فعالیت کند.

دبیرکل شورای عالی عتف خاطر نشان کرد: تغییرات دیگری نیز به تأیید کارگروه مشترک میان وزارت علوم و معاونت و فناوری رسیده است با هدف هماهنگ‌سازی فعالیت‌ها و جلوگیری از اختلاف نظر و موازی کاری میان وزارت علوم و معاونت علمی و فناوری می‌باشد. این تغییرات به امضای وزیر علوم و معاون علمی و فناوری ریاست‌جمهوری رسیده است.

روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عتف

همکاری دبیرخانه شورای عالی عتف با مرکز آمار ایران؛ ایجاد رویکردهای مشترک بین دستگاه‌ها

معاون اجرایی دبیرخانه شورای عالی عتف از برگزاری نشست مشترک این دبیرخانه با مرکز آمار ایران خبر داد و گفت: این همکاری و همگرایی به منظور ایجاد رویکردهای مشترک در تهیه گزارش تخصیص بودجه یک درصد پژوهشی دستگاه‌های اجرایی انجام می‌گیرد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عتف، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی طرح الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، با اختصاص یک درصد از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌ای برای امور پژوهشی و توسعه فناوری توسط کلیه دستگاه‌های اجرایی موافقت کردند.

بر اساس تبصره این ماده مقرر شد تا دستگاه‌های اجرایی نحوه هزینه‌کرد بودجه‌های پژوهشی خود را هر شش ماه یکبار به شورای عالی عتف و مرکز آمار ایران گزارش دهند.

مصطفی کاظمی معاون اجرایی دبیرخانه شورای عالی عتف و گو با پایگاه اطلاع‌رسانی دبیرخانه شورای عالی عتف اظهار داشت: نحوه ارائه این گزارش‌ها هنوز دارای آیین‌نامه اجرایی نبوده و هنوز مشخص نیست که دستگاه‌های اجرایی می‌بایست چه بخشی از گزارش‌ها را به دبیرخانه شورای عالی عتف و چه بخشی را به مرکز آمار ایران گزارش دهند.

معاون اجرایی دبیرخانه شورای عالی عتف از برگزاری یک نشست مشترک با مرکز آمار ایران در آینده نزدیک خبر داد و گفت: این نشست به منظور ایجاد وحدت رویه برای نحوه دریافت گزارش از دستگاه‌هاست تا دچار کارهای موازی و فعالیت‌های تکراری نشویم.

وی همچنین درخصوص این جلسه گفت: در صورت توافق می‌خواهیم استانداری را تهیه کنیم تا دستگاه‌ها برای گزارش دهی برای هزینه‌کرد یک درصد اعتبارات پژوهشی بدانند که چه بخش‌هایی را به دبیرخانه شورای عالی عتف و چه بخش‌هایی را به مرکز آمار ایران گزارش دهند.

وی با بیان اینکه یکی از معضلات دستگاه‌های اجرایی ارائه گزارش عملکرد به نهادهای مختلف است گفت: یک دستگاه اجرایی به عنوان گزارش دهنده باید گزارش موضوعات مشترکی را به شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی عتف، معاونت علمی و دیگر نهادهای ذیربط ارائه می‌دهد و این امر در درازمدت آزاردهنده خواهد شد.

کاظمی از دیگر مشکلات ارائه چنین گزارش‌هایی را یکسان نبودن قالب این گزارش‌ها عنوان کرد و گفت: هر کدام از دستگاه‌های گزارش‌گیرنده قالب جداگانه دارند در حالی که نیازهای واقعی نیز در گزارش‌گیری تبیین نشده است. باید مشخص شود که هر کدام از گزارش‌ها در جهت تبیین کدام یک از اهداف و سیاست‌ها خواهد بود.

وی گفت: یکی از وظایف شورای عالی عتف همگرا کردن تمام دستگاه‌های مرتبط با حوزه علم و فناوری است.

معاون اجرایی دبیرخانه شورای عالی عتف با اشاره به تجربه موفق این دبیرخانه در همگرا کردن دستگاه‌های مختلف گفت: برای مثال در ایجاد مناطق ویژه علم و فناوری با دعوت از دستگاه‌های مختلف دست‌اندرکار این موضوع فعالیت‌های کارشناسی جدی‌تر را آغاز کردیم و این امر موجب جلوگیری از موازی‌کاری و کنترل هزینه شده است.

وی با اشاره به وظیفه دبیرخانه شورای عالی عتف مبنی بر ارائه گزارش بودجه شرکت‌های دانش‌بنیان به مجلس شورای اسلامی گفت: در این زمینه نیز دیدگاه همگرا کردن دستگاه‌های اجرایی وجود دارد.

کاظمی افزود: این رویکرد دبیرخانه یکی از رویکردهای مؤثر است چرا که دستگاه‌های مختلف به‌جای رقابت با یکدیگر انرژی خود را با هدف مشترک صرف می‌کنند.

روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عتف

با حضور مدیر عامل توانیر صورت گرفت؛

افتتاح نخستین پست کمپکت ۶۴ کیلو ولت دنیا در خراسان

بار در دنیا ساخته شده پست تقلیل ولتاژ است که ولتاژ را از ۶۳ کیلو ولت به ۲۰ کیلو ولت کاهش می‌دهد.

وی بیان کرد: مراحل طراحی، اجرا و پیاده‌سازی این پست که با هزینه ۲۳ میلیارد ریال انجام شده از بهمن ماه سال ۱۳۹۲ آغاز و در مدت یک‌سال کار آن به‌طول انجامیده است.

مدیر عامل شرکت کیان ترانسفو افزود: این پست در مجموع در زمینی به مساحت ۱۲۰ متر مربع اجرا شده که با طراحی کلیدخانه ۶۳ کیلوولت به صورت GIS در آینده نزدیک می‌توان آن را در زمینی به ابعاد کمتر نیز اجرا کرد.

وی ادامه داد: این طرح با توجه به نیاز کشور طراحی شده و قطعاً در دنیا از آن استقبال خواهد شد.

مدیر عامل شرکت کیان ترانسفو در افتتاح نخستین پست کمپکت دنیا گفت: تولید کمپکت ۶۴ کیلو ولت به همت متخصصان مشهدی، کاملاً با رویکرد اقتصاد مقاومتی انجام شده است.

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل پارک علم و فناوری خراسان، در آیین افتتاحیه این طرح که با حضور مهندس حیدری معاون پارلمانی وزیر نیرو، دکتر حیدری معاون صندوق نوآوری و شکوفایی کشور، مهندس حائری مدیر عامل توانیر، مدیران عامل برق منطقه‌ای خراسان و مشهد و همچنین برخی از مدیران پارک علم و فناوری خراسان برگزار شد، مهندس سوزنچی مدیر عامل شرکت کیان ترانسفو به توضیحاتی در مورد طرح پرداخت.

سوزنچی در توضیح این طرح اشاره داشت: پست کمپکت ۶۴ کیلو ولت که برای اولین

وزیر علوم:

ایران به رشد علمی کشورهای آفریقایی کمک می‌کند

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری گفت: ایران خواهان تقویت همکاری‌های علمی میان همه کشورهای عضو جنبش عدم تعهد است و در همین راستا به رشد علمی کشورهای آفریقایی کمک می‌کند.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر محمد فرهادی در دیدار با دکتر مارتیال دپاول ایکونگا مسئول کمیسیون منابع انسانی، علمی و فناوری اتحادیه آفریقا اظهار داشت: هم اکنون دانشجویانی از کشورهای مختلف اتحادیه آفریقا در ایران تحصیل می‌کنند و ما آمادگی داریم تا تعداد بیشتری از این دانشجویان را پذیرا باشیم.

وی افزود: علاوه بر همکاری‌های گوناگون دانشگاهی، ما می‌توانیم با هماهنگی و همکاری کمیسیون منابع انسانی، علمی و فناوری اتحادیه آفریقا تعدادی بورسیه تحصیلی را در اختیار دانشجویانی آفریقایی قرار دهیم.

وزیر علوم با اشاره به بازدید خود از کشورهای آفریقایی در گذشته گفت: زمینه همکاری‌های علمی و دانشگاهی ایران و آفریقا فراهم است و برگزاری اجلاس وزرای علوم، فناوری و نوآوری کشورهای جنبش عدم تعهد با فراهم کردن امکان ملاقات مسئولان آموزش عالی اتحادیه آفریقا با مسئولان دانشگاهی ایران به تقویت این روابط کمک کرد.

دکتر مارتیال دپاول ایکونگا نیز گفت: ایران کشوری بزرگ با تمدنی غنی است و در زمینه علوم و فناوری نیز یک الگوی مناسب برای کشورهای آفریقایی است. وی افزود: ۵۴ کشور اتحادیه آفریقا در سطوح متفاوتی از توسعه علمی هستند و

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: معاونت پژوهشی و فناوری وزارت علوم تحقیقات و فناوری
 سردبیر: دکتر حسن خوش قلب
 دبیر تحریریه: رضا فرج تبار
 مدیر پشتیبانی: جاوید سلطانی
 دبیر صفحه فناوری: مهندس عباسعلی ارفع
 دبیر صفحه پشتیبانی پژوهشی: مهندس مرتضی ذالی
 دبیر صفحه پژوهشی: دکتر علی اسکندری
 دبیر صفحه شورای عالی: مسعود مقصودی
 دبیر صفحه ایران داک: نورالله رزمی

دبیر صفحه موزه علم و فناوری: جعفری نژاد
 پشتیبان IT: سید حسین هاشمی
 طراح گرافیک: علی اکبر محمدخانی
 باتشکر از خانم دکتر بروجردی و همکاران اداره کل روابط عمومی
 آدرس: میدان صنعت، بلوار خوردین، خیابان هرمزان، خیابان پیروزان جنوبی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طبقه ۱۱، معاونت پژوهشی و فناوری
 تلفن: ۰۲۲۳۳۳۵۰۰، فکس: ۸۸۵۷۵۶۷۷
 سایت: www.msrt.ir
 پست الکترونیک: Atf.mag@msrt.ir

اولین موزه علوم و فناوری ایران

تاریخچه

موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران مؤسسه‌ای است پژوهشی که تحت نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت خود را آغاز کرده است. مأموریت اصلی این مؤسسه، بازسازی و معرفی دستاوردهای علمی ملت ایران در دوران قبل و بعد از اسلام و نیز نمایش اصول و تئوری‌های دانش و فناوری‌های روز دنیا می‌باشد.

اساسنامه موزه علوم و فناوری در سال ۱۳۸۴ در شورای گسترش آموزش عالی تصویب و اولین گالری آن با عنوان «دستاوردهای دانشمندان اسلام و ایران» در سال ۱۳۸۹ در محل کتابخانه ملی افتتاح شد. با راه‌اندازی مجموعه موزه در خیابان سی تیر در سال ۱۳۹۱، گالری دستاوردهای دانشمندان اسلام و ایران نیز به ساختمان موزه منتقل شد.

رویکرد جدید موزه علوم و فناوری سیفاله جلیلی، ریاست موزه علوم و فناوری

موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران به عنوان تنها موزه مشابه مراکز علم در دنیا است که هدف آن ایجاد فضایی فعال و آگاهی بخش برای تمام گروه‌های سنی، به منظور آشنایی هر چه بیشتر با میراث علمی، فرهنگی، فناوری، خدمات علمی و فنی دانشمندان و فرهیختگان ایرانی به جامعه بشری در طول تاریخ و ارتقای دانش عمومی مردم است. در این موزه تلاش می‌شود که بر مبنای تحقیقات، علوم و فناوری به شکلی ساده در اختیار همگان قرار گیرد و به قشرهای مختلف مردم نشان داده شود که دانشمندان ایرانی و غیر ایرانی چه تلاش‌هایی انجام داده‌اند تا بشر بتواند زندگی راحتی داشته باشد.

موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی رویکرد جدید و اصلی خود را «تربیت انسان جستجوگر، متفکر، خلاق و عالم برای تغییر جهان و بهبود کیفیت زندگی بشر» انتخاب کرده است. برای رسیدن به چنین هدفی باید انسانی با کارایی بهتر تربیت شود و انسان با کارایی بهتر با شناخت خود و جهان اطرافش تربیت می‌شود و یکی از راه‌ها برای این منظور تقویت بنیه علمی افراد جامعه است. کسانی می‌توانند به بهبود زندگی بشر کمک کنند که شناخت بهتری از علوم و فنون داشته باشند.

گالری‌های موزه علوم و فناوری

موزه در حال حاضر دارای سه گالری با عناوین «گالری علوم و فناوری‌های کهن ایرانی و اسلامی»، «گالری علم» و «گالری مورس تا موبایل» است. گالری علوم و فناوری‌های کهن ایرانی و اسلامی: در این گالری اختراعات بازسازی شده دانشمندان ایران قدیم در حوزه‌های فیزیک سیالات، فیزیک مکانیک، نجوم و فناوری‌های بومی به نمایش گذاشته شده است.

گالری مرکز علم:

در این گالری مبنای اولیه فیزیک با استفاده از آثاری تعاملی آموزش داده می‌شود و دانشمندان تأثیرگذار در این حوزه معرفی می‌شوند. بعضی از دستگاه‌های موجود در این گالری، خریداری شده و بیشتر آنها به سفارش موزه ساخته شده است. آثار این گالری کاملاً تعاملی و در دسترس بازدیدکنندگان است.

گالری مورس تا موبایل موزه علوم و فناوری:

این گالری که سومین گالری موزه علوم و فناوری است از تاریخ ۱۲ مردادماه ۱۳۹۳ در محل نمایشگاه دائمی این موزه در معرض دید عموم قرار گرفته و به سیر تحول ارتباطات و وسایل ارتباط جمعی پرداخته است. در این گالری علاوه بر نمایش ابزارهای ارتباطی و مخابراتی اولیه درباره مشاهیر حوزه ارتباطات نیز تاریخچه‌های عنوان شده و با شروع از زمان اختراع دستگاه مورس توسط ساموئل مورس در سال ۱۸۳۵ به پیدایش تلفن‌های کنونی و موبایل رسیده است. همچنین ابزارهایی همچون رادیو، گرامافون، دستگاه مورس، تلفن‌های چوبی، سکه‌ای، صحرایی و رادیو لامپی در معرض نمایش قرار داده شده است. علاقمندان می‌توانند صدای گراهام بل که اولین مکالمه تلفنی بوده و صدای مظفرالدین شاه را از قلب تهران و در گالری مورس تا موبایل بشنوند.

برگزاری کارگاه‌های جنگ فیزیک

علم فیزیک حاصل به کارگیری دقیق حواس در مشاهده

پدیده هاست، موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در این راستا اقدام به برگزاری جنگ شگفتی‌های فیزیک نموده، که حاصل تحقیق و پژوهش بر روی بیش از ۱۲۰۰ آزمایش فیزیک است و برای نخستین بار در ایران به عرصه ظهور رسیده است.

هدف اصلی از برگزاری این جنگ، ایجاد شور و نشاط علمی در کنار آموزش خلاق و عملی مفاهیم پیچیده فیزیک می‌باشد. این برنامه در محیطی شاد و علمی، شاهد عجیب‌ترین، جذاب‌ترین و هیجان‌انگیزترین آزمایش‌های فیزیک می‌باشد و در کنار هر آزمایش توضیحات علمی مربوط به آن ارائه می‌گردد، از آنجا که گستره علم فیزیک بسیار وسیع است این برنامه متناسب با نیاز مخاطبین برای هر گروه سنی تغییر می‌کند.

نمایشگاه‌های سیار موزه علوم و فناوری

نمایشگاه‌های سیار با هدف ترویج علم، عدالت آموزشی برای همه و استفاده مخاطبان نقاط دوردست برگزار می‌شود. آثار ارائه شده در حوزه فیزیک، شیمی، مکانیک، ترازاها و برخی فناوری‌های بومی به شکل تعاملی و تجربی به بازدیدکنندگان معرفی می‌شود. این نمایشگاه سیار با عنوان دستاوردهای دانشمندان اسلام و ایران در شهرهای بابل، همدان، آمل، محلات، قزوین، سنندج، اراک، زنجان، اهواز و بندرعباس برگزار شده و پذیرای هزاران نفر بازدیدکننده در این شهرها بوده است. در ادامه مسیر این نمایشگاه در شهرهای بیرجند، آبیک، سمنان و کرمانشاه برگزار خواهد شد.

ویژگی‌های نمایشگاه سیار موزه در ترویج علم:

- افزایش انگیزه در فرایند یادگیری طولانی مدت با روش آزمایش و تجربه
- افزایش اعتماد به نفس نتیجه آشنایی با گذشته علمی دانشمندان ایرانی در حوزه‌های مختلف
- دسترسی آسان مخاطبان سایر استان‌ها که امکان بازدید از گالری‌های دائمی موزه علوم را ندارند
- آشنایی با روش‌های جدید آموزش تعاملی و انتقال تجربی مفاهیم علمی با مشاهده آثار تعاملی
- آشنایی با برخی دانشمندان ایرانی و دستاوردهای آنها که تا امروز اطلاعی از آنها نداشته‌اند.
- حضور در کارگاه‌های مشارکتی، علمی و آموزشی جنبی نمایشگاه سیار
- دریافت اطلاعات علمی سایر آثار موزه علوم به شکل کاتالوگ و بروشور و خبرنگار

معرفی همایش سالانه موزه علوم و فناوری موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران با مینا قراردادن تفکر علمی و با بهره‌گیری از اساتید و اندیشمندان برجسته جهانی، هر ساله همایشی را با موضوع موزه‌ها و مراکز علم در سطح بین‌المللی برگزار می‌کند. این همایش‌های سالیانه شامل سه بخش است:

۱) همایش ۲روزه: شامل سخنرانی میهمان یا میهمانان مدعو بین‌المللی همایش و ارائه کنفرانس از مقالات پذیرفته شده در همایش.

۲) کارگاه‌های جانبی ۱روزه: برگزاری کارگاه عملی در حوزه یکی از محورهای همایش توسط میهمان مدعو و اساتید داخلی با ارائه گویهنامه از طرف میهمان مدعو و موزه علوم و فناوری.

۳) نمایشگاه جانبی ۲روزه: که در طول دو روز نشست در محل همایش برپا می‌شود. در این نمایشگاه سازمان‌ها، نهادها و موزه‌های مختلف آثار و فعالیت‌های خود را در زمینه ترویج علم و آموزش غیررسمی نمایش می‌دهند.

پیشینه همایش

۱) سال ۱۳۹۰: «تقش موزه‌های علوم و فناوری در توسعه نظام علمی کشور»، با حضور آقایان اینجیت کومار موگات پای، مدیر کل اسبق ان سی اس ام هندوستان و دکتر یوسلان نور متخصص بخش سیاست علمی و توسعه پایدار. ۲) سال ۱۳۹۱: «پیشینه، حال و آینده علم در موزه‌های علوم و فناوری»، با حضور پروفسور پاتریشیا ریچ، مدیر ساینس سنتر موناش استرالیا و یکی از دیرینه شناسان برجسته جهان.

۳) سال ۱۳۹۲: «آموزش غیررسمی در موزه‌ها و مراکز علم» با حضور پروفسور فیورنزو گالی، مدیر موزه لئوناردو داوینچی ایتالیا.

۴) سال ۱۳۹۳: «ترویج علم در موزه‌ها و مراکز فرهنگی»، با حضور خانم جیت ترندل، رییس شورای بین‌المللی موزه‌های علم، و قائم مقام موزه انرژی دانمارک.

امضای تفاهم‌نامه همکاری میان موزه علوم و فناوری ایران با موزه انرژی دانمارک.

تفاهم‌نامه همکاری بین موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران و موزه انرژی دانمارک با حضور یوت ترن دال، قائم مقام موزه انرژی دانمارک، روز سه‌شنبه ۵ آذر ۱۳۹۳ در محل ساختمان اداری موزه علوم و فناوری به امضاء رسید.

به گزارش روابط عمومی موزه علوم و فناوری، با حضور یوت ترن دال، قائم مقام موزه انرژی دانمارک و رییس کمیته بین‌المللی موزه‌های علم و فناوری، در ایران روز سه‌شنبه ۵ آذر ۱۳۹۳، یک تفاهم‌نامه همکاری بین موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران و موزه انرژی دانمارک امضاء شد و سیفاله جلیلی، رییس موزه علوم و فناوری و خانم یوت ترن دال اظهار امیدواری کردند که دامنه همکاری این دو موزه گسترش یابد.

مفاد این تفاهم‌نامه به شرح زیر است:

- گسترش همکاری دو جانبه در خصوص برگزاری نمایشگاه‌های جدید، تبادل گالری و نمایشگاه‌های سیار
- گسترش همکاری دو جانبه در خصوص بسته‌های علمی-آموزشی، جعبه‌های کمک آموزشی، انتشارات، رسانه و تبادل تجربیات عملی در زمینه‌های مرتبط
- تبادل نظر درخصوص پروژه باشگاه علمی، همکاری، تبادل نظر و تعامل میان موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران و موزه انرژی دانمارک
- تبادل کارکنان و تأمین کمک هزینه طرح‌های آموزشی و تحقیقاتی کارکنان
- برگزاری سمینار، سمپوزیم، کارگاه و کنفرانس‌های دو جانبه و سایر فعالیت‌های مراکز علم
- امکان سنجی و آغاز پروژه‌های تحقیقاتی در زمینه‌های مورد علاقه طرفین
- تبادل مطالب میان مراکز علم، انتقال دانش، تولید و نمایش ابزارهای مرتبط در زمینه علوم و فناوری

بازدید از موزه

گالری‌های موزه علوم و فناوری در تمام روزهای هفته از ساعت ۸:۳۰ الی ۱۶ پذیرای بازدیدکنندگان محترم می‌باشد. برای هماهنگی بازدید گروهی در گروه‌های حداکثر ۴۵ نفره از یک هفته قبل با شماره تلفن‌های ۰۲۲۳۳۳۶۹۴۶ و ۰۲۲۳۳۳۵۰۰-۸ جهت تماس حاصل فرمایید.

www.irstm.ir

آدرس: خیابان امام خمینی (ره)، خیابان سی تیر، موزه علوم و فناوری

پیل اشکانی

سال ۱۹۳۶: در حوالی بغداد امروزی و در تپه‌های با نام محلی «خیوت ربوعه» که در مسیر خط آهن بغداد خانقین قرار دارد، کوزه‌هایی ۲۰۰۰ساله متعلق به دوران اشکانی کشف شد که به نظر باستان‌شناسان نمی‌تواند ساخته‌ای تصادفی و اتفاقی باشد. این یافته ساختاری شبیه یک باتری دارد و از این رو آن را «باتریان باتری» یا «بغداد باتری» می‌نامند. این یافته شامل کوزه‌های سفالی، میله‌های آهنی (قطب منفی-آند) و استوانه‌های مسی (قطب مثبت-کاتد) است که به کمک قیر در جای خود محکم شده‌اند. محققین، موادی نظیر محلول سولفات مس، سرکه، شراب و آبلیمو را الکترولیت این مجموعه عنوان کرده‌اند. فرضیاتی از کاربرد پیل اشکانی که تاکنون توسط دانشمندان و محققین برای آن مطرح شده است:

- منبع نیرو برای آبکاری طلا
- منبع نیرو برای دادن شوک الکتریکی به منظور تسکین درد در بیمار
- استفاده از ظرف به عنوان حفاظت دعای خیر و جادو به رغم وجود این نظریات هنوز درباره این یافته و امکان استفاده از آن مباحثات بسیاری در جریان است.

اسطرلاب

اسطرلاب، عنوان عمومی چند ابزار است که برای هدف‌های نظری و عملی گوناگونی از جمله نمایش دادن وضعیت آسمان و حل مسأله‌های مختلف نجومی، به کار می‌رفته‌اند. واژه اسطرلاب که در متون کهن عربی گاه به صورت «اصطرلاب» هم نوشته می‌شده، از یک ترکیب یونانی به معنای «بازاری برای فهم ستارگان» گرفته شده است. مطالعه منابع و بررسی آثار به جای مانده نشان می‌دهد، در گذشته انواع گوناگونی از اسطرلاب مثل اسطرلاب‌های «مسطح»، «کروی» و «خطی» ساخته می‌شده است. این ابزار شامل چندین صفحه دایره وار فلزی است که معمولاً از جنس برنز، برنج، آهن یا فولاد ساخته می‌شده‌اند. اسطرلاب مسطح به علت آسانی در جابه‌جایی و کاربرد، رایج‌ترین ابزار نجومی کهن بوده که در دوره اسلامی تا اندازه زیادی کامل شده است. اجزای اصلی اسطرلاب عبارتند از: «حلقه»، «عروضه»، «کرسی»، «ام»، «عنکبوت»، «صفیحه»، «عضاده»، «قطب» و «فرس» یا «اسبک». اسطرلاب کم و بیش شبیه یک نقشه متحرک آسمان است که در آن ستارگان و مسیر خورشید روی یک صفحه مشبک به نام «عنکبوت» تصویر شده‌اند. با قراردادن و چرخاندن عنکبوت روی صفحه دیگری که «صفیحه» نام دارد و افق و خطوط یک دستگاه مختصات آسمانی (دستگاه مختصات سمت-ارتفاعی) بر آن تصویر شده‌اند، طلوع و غروب ستارگان و خورشید و مسیر حرکت آن‌ها در آسمان بازسازی می‌شود.

اسطرلاب را باید مشهورترین و پرکاربردترین ابزار علمی بشر ادوار میانه، چه در شرق و چه در غرب دانست. تعداد فراوان اسطرلاب‌های باقی‌مانده در موزه‌ها و مجموعه‌های شخصی و شمارگان انبوه کتاب‌هایی که درباره ساخت و کاربرد اسطرلاب در کتابخانه‌های دنیا موجود است، به خوبی صحت این مدعا را اثبات می‌کند.